C/2024/2856

8.5.2024

P9_TA(2023)0394

Mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitus seoses nende heite ja akude tööajaga (Euro 7)

Euroopa Parlamendi 9. novembril 2023. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnitust seoses nende heite ja akude tööajaga (Euro 7) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 (COM(2022)0586 – C9-0375/2022 – 2022/0365(COD)) [1]

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(C/2024/2856)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus -1 (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(-1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses (EL) 2022/591 [1], mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030, on üheks liidu kuuest temaatilisest eesmärgist kuni 31. detsembrini 2030 seatud nullsaaste, sealhulgas kahjulike kemikaalidega seotud eesmärgid, et muuta keskkond, sealhulgas õhk, vesi ja muld, mürgivabaks, kaotada valgus- ja mürasaaste ning kaitsta inimeste ja loomade tervist ning ökosüsteemide seisundit ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja negatiivse mõju eest.
	[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).

[1] Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0298/2023).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus -1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(-1a) Euroopa roheline kokkulepe [1a] ***on liidu ettepanek algatada üleminek, mille eesmärk on saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalne, puhas ja ringmajandus, optimeerides ressursside haldamist ja minimeerides saastet, tunnistades samal ajal vajadust põhjalikult ümberkujundava poliitika järele. Liit on pühendunud ka kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030*** [1b] ***ja selles seatud kestliku arengu eesmärkidele*** [1c]***. 2020. aasta detsembris vastu võetud säästva ja aruka liikuvuse strateegias*** [1d] ***ja 2021. aasta mais vastu võetud nullsaaste tegevuskavas*** [1e] ***käsitletakse konkreetselt Euroopa rohelise kokkuleppe transpordisaasteaspekte. Teiste selle algatuse eriti oluliste poliitikameetmete hulka kuuluvad näiteks välisõhu kvaliteedi direktiiv*** [1f]***, Euroopa uus tööstusstrateegia*** [1g]***, CO_2 heite normid sõiduautode ja kaubikute jaoks*** [1h]***ning raskeveokite CO_2 heite normid*** [1i]***.*** ***(1a) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“, COM(2019) 640 final*** ***(1b) https://undocs.org/A/RES/70/1*** ***(1c) https://sdgs.un.org/goals*** ***(1d) COM(2020) 0789 final.*** ***(1e) COM(2021) 0400 final.*** ***(1f) Direktiiv 2008/50/EÜ.*** ***(1g) COM(2020) 0102 final ja COM(2021) 0350 final.*** ***(1h) COM(2021) 0556.*** ***(1i) COM(2023) 0088 final.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) Siseturg on ala, kus peab olema tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Selleks kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/858 ([43]) terviklik mootorsõidukite, haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnitus- ja turujärelevalvesüsteem.	(1) Siseturg on ala, kus peab olema tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Selleks kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/858 ([43]) terviklik mootorsõidukite, haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike ***ning kõigi sõidukite rehvide*** tüübikinnitus- ja turujärelevalvesüsteem.
([43]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).	([43]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2a) Edukas üleminek heiteta liikuvusele eeldab ühtset käsitlust ja sobivat soodsat keskkonda, mis ergutaks innovatsiooni ja säilitaks liidu tehnoloogilise juhtpositsiooni selles valdkonnas. See hõlmab avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, vähese heitega ja heiteta sõidukite kasvavat pakkumist, laadimis- ja tankimistaristute väljaarendamist ja energiavõrkudega lõimimist, samuti kestlikku materjalitarnet ning akude kestlikku tootmist, korduskasutamist ja ringlussevõttu Euroopas. Kõik see nõuab kooskõlastatud tegevust liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2b) Selleks et toetada üleminekut keskkonnahoidlikule liikuvusele, taasindustrialiseerida Euroopat ja toetada kodanikke, on oluline hoida era- ja tarbesõidukite hinnad kodanike ja ettevõtjate jaoks taskukohased. See aitab säilitada elukvaliteeti, tööstuse konkurentsivõimet ja innovatsiooni ning toetada töökohtade loomist ja oskuste arendamist selles sektoris.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2c) Tuleks tagada sotsiaalselt vastuvõetav ja õiglane üleminek heiteta liikuvusele. Seetõttu on tähtis pidada silmas ülemineku sotsiaalset mõju kogu autotööstuse väärtusahela ulatuses ja tegeleda ennetavalt selle mõjuga tööhõivele. Õiglase ülemineku mehhanismi raames töötatakse tihedas dialoogis sotsiaalpartnerite ja pädevate asutustega välja sihtotstarbelised programmid liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil, nagu õiglase ülemineku kavade väljatöötamine autotööstusest sõltuvate piirkondade jaoks ning haridus- ja tööotsimisalgatused töötajate ümber- ja täiendõppeks ning nende ümberpaigutamiseks, samuti haridus- ja tööhõivealgatused negatiivseid mõjusid kogevates piirkondades ja kogukondades. Ülemineku käigus tuleb selles sektoris tugevdada naiste tööhõivet ja võrdseid võimalusi.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Mootorsõidukite, mootorite ja varuosade tüübikinnituse tehnilised nõuded seoses heitkogustega („heiteaheitealane tüübikinnitus“) on praegu sätestatud kahes määruses, mida kohaldatakse vastavalt kergsõidukite ja raskesõidukite heitealase tüübikinnituse suhtes, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 715/2007 (Euro 6) ([44]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 595/2009 (Euro VI) ([45]). ***Kaks määrust võeti vastu seetõttu, et raskesõidukite heitkoguseid kontrolliti mootori katsetamise põhjal, samal ajal kui kergsõidukite puhul oli aluseks kogu sõiduki katsetamine. Sellest ajast alates on välja töötatud meetodid, mis võimaldavad katsetada nii kergsõidukeid kui ka raskesõidukeid maanteel. Seetõttu ei ole enam vaja tugineda tüübikinnituse andmisel mootori katsetamisele.***	(4) Mootorsõidukite, mootorite ja varuosade tüübikinnituse tehnilised nõuded seoses heitkogustega („heiteaheitealane tüübikinnitus“) on praegu sätestatud kahes määruses, mida kohaldatakse vastavalt kergsõidukite ja raskesõidukite heitealase tüübikinnituse suhtes, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 715/2007 (Euro 6) ([44]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 595/2009 (Euro VI) ([45]).
([44]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).	([44]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).
([45]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).	([45]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 sätestatud nõuete koondamine ühte määrusesse peaks tagama nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitealase tüübikinnituse süsteemi sisemise sidususe, võimaldades samal ajal selliste sõidukite jaoks erinevaid heite piirnorme.	(5) Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 sätestatud nõuete koondamine ühte määrusesse peaks tagama nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitealase tüübikinnituse süsteemi sisemise sidususe, võimaldades samal ajal selliste sõidukite jaoks erinevaid heite piirnorme ***ning katsetamisreegleid ja -tingimusi***.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Samuti on vaja vähendada keerukust, haldus- ja rakenduskulusid tootjate ja ametiasutuste jaoks ning tagada Euro heitenormide tulemuslik ja tõhus rakendamine. Lihtsustamine saavutatakse sellega, et kaotatakse ***Euro 6 ja Euro VI raames kehtinud*** piirnormide ja katsete erinevad kohaldamise alguskuupäevad, kaotatakse mitmekordsed ja keerulised heitkoguste katsed, kui neid ei ole vaja, viidatakse vajaduse korral kehtivate ÜRO eeskirjade kohastele standarditele ning tagatakse ühtlustatud ja järjepidevad menetlused ja katsed heitealase tüübikinnituse eri etappide jaoks.	(7) Samuti on vaja vähendada keerukust, haldus- ja rakenduskulusid tootjate ja ametiasutuste jaoks ning tagada Euro heitenormide tulemuslik ja tõhus rakendamine. Lihtsustamine saavutatakse sellega, et kaotatakse piirnormide ja katsete erinevad kohaldamise alguskuupäevad, kaotatakse mitmekordsed ja keerulised heitkoguste katsed, kui neid ei ole vaja, viidatakse vajaduse korral kehtivate ÜRO eeskirjade kohastele standarditele ning tagatakse ühtlustatud ja järjepidevad menetlused ja katsed heitealase tüübikinnituse eri etappide jaoks.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(8) Selleks et tagada nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitkoguste piiramine reaalses elus, tuleb sõidukeid katsetada ***mitte ainult laboris, vaid ka*** reaalsetes kasutustingimustes, kus on kehtestatud minimaalsed piirangud, piirid ja muud sõidunõuded.	(8) Selleks et tagada nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitkoguste piiramine reaalses elus, tuleb sõidukeid katsetada ***statistiliselt olulistes*** reaalsetes kasutustingimustes, kus on kehtestatud minimaalsed piirangud, piirid ja muud sõidunõuded. ***Selline maanteekatsetus peaks põhinema tavapärasel sõidul ja välistama kallutatud sõitmise.***

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 nõutakse, et sõidukid vastaksid heitkoguste piirnormidele kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, mis ei vasta enam sõidukite keskmisele kasutuseale. Seepärast on asjakohane kehtestada vastupidavusnõuded, mis kajastavad sõidukite ***keskmist*** eeldatavat kasutusiga liidus.	(10) Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 nõutakse, et sõidukid vastaksid heitkoguste piirnormidele kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, mis ei vasta enam sõidukite keskmisele kasutuseale. Seepärast on asjakohane kehtestada vastupidavusnõuded, mis kajastavad sõidukite eeldatavat kasutusiga ***ja nende tavakasutust*** liidus ([1a]), ***võttes arvesse liikmesriikidevahelisi erinevusi. See on eriti oluline kasutatud sõidukite ostjate jaoks, kes eeldavad, et sõiduk tekitab sama palju heitmeid kui selle esmakordsel turule laskmisel.***
	([1a]) Euroopa Autotootjate Ühendus (ACEA) „Vehicles in Use“ (Kasutatavad sõidukid), Euroopa 2022.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(10a) Liikmesriike julgustatakse töötama välja ja rakendama strateegiaid sõidukipargi uuendamise stimuleerimiseks, et hõlbustada Euroopa sõidukipargi järkjärgulist üleminekut vähem heidet tekitavatele sõidukitele, aidates kaasa puhtama ja säästvama transpordi ökosüsteemi loomisele.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Praegu on olemas tehnoloogiad, mida kasutatakse laialdaselt kogu maailmas ning mis piiravad kütuseaurudes lenduvate orgaaniliste ühendite hulka sõiduki kasutamisel, parkimisel ja bensiiniga tankimisel. ***Seepärast*** on asjakohane ***kehtestada*** selliste lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid madalamal tasemel ja ***kehtestada*** tankimisetapi heite piirnormid.	(11) Praegu on olemas tehnoloogiad, mida kasutatakse laialdaselt kogu maailmas ning mis piiravad kütuseaurudes lenduvate orgaaniliste ühendite hulka sõiduki kasutamisel, parkimisel ja bensiiniga tankimisel. ***Kuna need tehnoloogiad on juba tõendatud ja kulutõhusalt rakendatud muudel turgudel ja muudes piirkondades,*** on ***seega*** asjakohane***, et liit järgiks nende turgude eeskuju, kehtestades*** selliste lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid madalamal tasemel ja tankimisetapi heite piirnormid.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(11a) Tankimisel eralduva heite kontrollimiseks on muudel turgudel ja muudes piirkondades üle 15 aasta rakendatud tankimise ajal eralduvate bensiiniaurude regenereerimise pardasüsteeme, mille puhul on tõendatud tõhus aurude kontroll. Tankimise ajal eralduvate bensiiniaurude kõrgetasemelise kontrolli säilitamiseks ei ole nende aurude regenereerimiseks sõiduki pardal vaja iga-aastast hooldust ega ülevaatust, jäädes samal ajal ühilduvaks praeguse II etapi bensiinijaamadega.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(12) Heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, koosnevad rehvidest ja sõidukite piduritest eralduvatest osakestest. Rehvide heide on hinnanguliselt suurim keskkonda sattuva mikroplasti allikas. Nagu on näidatud mõjuhinnangus, eeldatakse, et 2050. aastaks moodustavad heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, kuni 90 % kõigist maanteetranspordist eralduvatest osakestest, sest sõidukite elektrifitseerimise tõttu väheneb koos heitgaasidega eralduvate osakeste hulk. Neid heitmeid, mis ei ole seotud heitgaasidega, tuleks seetõttu mõõta ja piirata. ***Komisjon peaks 2024***. aasta ***lõpuks koostama aruande*** rehvide ***kulumise kohta***, et ***vaadata läbi mõõtmismeetodid*** ja ***uusimad tehnoloogiad ning teha*** ettepanek rehvide ***kulumispiiride kohta***.	(12) Heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, koosnevad rehvidest ja sõidukite piduritest eralduvatest osakestest. Rehvide heide on hinnanguliselt suurim keskkonda sattuva mikroplasti allikas. Nagu on näidatud mõjuhinnangus, eeldatakse, et 2050. aastaks moodustavad heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, kuni 90 % kõigist maanteetranspordist eralduvatest osakestest, sest sõidukite elektrifitseerimise tõttu väheneb koos heitgaasidega eralduvate osakeste hulk. Neid heitmeid, mis ei ole seotud heitgaasidega, tuleks seetõttu mõõta ja piirata. ***Kui 2026. aasta keskpaigaks ei ole ÜRO sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmne foorum (WP.29) rehvide kulumisega seotud töö tulemusena võtnud vastu ühiseid sätteid, peaks komisjon enne 2025.*** aasta ***lõppu tegema läbivaatamise, et mõõta*** rehvide ***kulumist ja määratleda uusimatel meetoditel põhinevad kulumispiirid. Komisjon peaks tagama, et ÜRO WP.29 saavutab oma eesmärgid õigel ajal, kajastades kõrgeid eesmärke, mis põhinevad kindlatel teaduslikel ja tehnilistel alustel. Selle läbivaatamisega peaks kaasnema seadusandlik*** ettepanek ***veoakudega sõidukite kohta, sealhulgas pistikühendusega hübriidsõidukid ja akutoitega elektrisõidukid, et võtta vastu*** rehvide ***kulumispiirid, mis on kooskõlas liidu eesmärgiga vähendada aastaks 2030 keskkonda sattuvat mikroplasti 30 % võrra ja mis põhinevad uusimatel kulumismääradel***.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) Veoakudega sõidukid, sealhulgas pistikühendusega hübriidsõidukid ja akutoitega elektrisõidukid, aitavad kaasa maanteetranspordisektori CO_2 heite vähendamisele. Selleks et võita ja suurendada tarbijate usaldust selliste sõidukite vastu, peaksid need olema toimivad ja vastupidavad. Seepärast on oluline nõuda, et veoakud säilitaksid suure osa oma esialgsest võimsusest ka pärast aastaid kestnud kasutust. See on eriti oluline kasutatud elektrisõidukite ostjatele, et tagada sõiduki jätkuv ootuspärane toimimine. Seetõttu tuleks nõuda aku seisundi seireseadmeid kõigi veoakusid kasutavate sõidukite puhul. Lisaks tuleks kehtestada sõiduautode akude tööaja minimaalsed tõhususnõuded, võttes arvesse ÜRO üldist tehnilist normi 22 ([47]).	(14) Veoakudega sõidukid, sealhulgas pistikühendusega hübriidsõidukid ja akutoitega elektrisõidukid, aitavad kaasa maanteetranspordisektori CO_2 heite vähendamisele. Selleks et võita ja suurendada tarbijate usaldust selliste sõidukite vastu, peaksid need olema toimivad ja vastupidavad. Seepärast on oluline nõuda, et veoakud säilitaksid suure osa oma esialgsest võimsusest ka pärast aastaid kestnud kasutust. See on eriti oluline kasutatud elektrisõidukite ostjatele, et tagada sõiduki jätkuv ootuspärane toimimine. Seetõttu tuleks nõuda aku seisundi seireseadmeid kõigi veoakusid kasutavate sõidukite puhul. Lisaks tuleks kehtestada sõiduautode ***ja väikeste tarbesõidukite*** akude tööaja minimaalsed tõhususnõuded, võttes arvesse ÜRO üldist tehnilist normi 22 ([47]).
([47]) Elektrisõidukisisese aku tööaega käsitlev uus ÜRO üldine tehniline norm, ÜRO üldine tehniline norm 22.	([47]) Elektrisõidukisisese aku tööaega käsitlev uus ÜRO üldine tehniline norm, ÜRO üldine tehniline norm 22.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(14a) OBM-, OBFCM- või seisundiseadmed kasutavad sõiduki genereeritud andmeid, et jälgida sõiduki vastavust käesolevale määrusele. Neid andmeid tuleb andmemääruse kohaselt jagada sõiduki kasutajate ja sõidukitega seotud teenuseosutajatega, et sõiduki kasutajad saaksid nõuandeid ja soovitusi selle kohta, kuidas piirata sõiduki heitkoguseid ja energiakulu ning pikendada sõiduki parema kasutamise kaudu aku kasutusiga.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(15) Sõidukite omavoliline muutmine saastekontrollisüsteemi osade eemaldamiseks või deaktiveerimiseks on tuntud probleem. Selline tegevus põhjustab kontrollimatuid heiteid ja seda tuleks vältida. Läbisõidumõõdiku omavoliline muutmine toob kaasa vale läbisõidunäidu ja takistab sõiduki nõuetekohast kasutuskontrolli. Seetõttu on ülimalt oluline tagada nende süsteemide võimalikult suur turvakaitse koos turvasertifikaatide ja asjakohase rikkumisvastase kaitsega, tagamaks, et ei saastekontrollisüsteeme ega sõiduki läbisõidumõõdikut ei saaks omavoliliselt muuta.	(15) Sõidukite omavoliline muutmine saastekontrollisüsteemi osade eemaldamiseks või deaktiveerimiseks on tuntud probleem. Selline tegevus põhjustab kontrollimatuid heiteid ja seda tuleks vältida***, sealhulgas meetmetega, mille abil hoitakse ära omavoliliseks muutmiseks loodu seadmete reklaamimist, müüki ning paigaldamist, ja selle eest tuleb karistada***. Läbisõidumõõdiku omavoliline muutmine toob kaasa vale läbisõidunäidu ja takistab sõiduki nõuetekohast kasutuskontrolli. Seetõttu on ülimalt oluline tagada nende süsteemide võimalikult suur turvakaitse koos turvasertifikaatide ja asjakohase rikkumisvastase kaitsega, tagamaks, et ei saastekontrollisüsteeme ega sõiduki läbisõidumõõdikut ei saaks omavoliliselt muuta.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(15a) Selleks et omavolilise muutmise vastased meetmed ei takistaks põhjendamatult konkurentsi, tuleks käesolevas määruses ja selle teisestes õigusaktides säilitada sõltumatute ettevõtjate võimalust arendada, levitada, paigaldada ja aktiveerida järelturul olevaid varuosi. Seepärast peaksid tootjad tagama sõltumatute ettevõtjate juurdepääsu rangelt vajalikule teabele, vahenditele ja protsessidele selliste varuosade välja arendamiseks ja paigaldamiseks.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Sõidukitele paigaldatud andureid kasutatakse juba praegu pardadiagnostikasüsteemi (OBD-süsteemi) abil heitkoguste kõrvalekallete avastamiseks ja nendega seotud remonditööde algatamiseks. Praegu kasutusel olev OBD-süsteem ei tuvasta aga rikkeid täpselt ega õigel ajal ega ***sunni*** neid ka piisavalt ja õigeaegselt parandama. Selle tulemusena on võimalik, et sõidukid tekitavad heitmeid palju rohkem kui lubatud. Seni OBD-süsteemis kasutatud andureid saab kasutada ka sõidukite ***heitekäitumise*** pidevaks jälgimiseks ja kontrollimiseks pardaseiresüsteemi (OBM-süsteemi) abil. Samuti annab OBM kasutajale hoiatuse mootori või saastekontrollisüsteemide remonditööde tegemiseks, kui need on vajalikud. Seepärast on asjakohane nõuda sellise süsteemi paigaldamist ja reguleerida selle tehnilisi nõudeid.	(16) Sõidukitele paigaldatud andureid kasutatakse juba praegu pardadiagnostikasüsteemi (OBD-süsteemi) abil heitkoguste kõrvalekallete avastamiseks ja nendega seotud remonditööde algatamiseks. Praegu kasutusel olev OBD-süsteem ei tuvasta aga rikkeid täpselt ega õigel ajal ega ***ärgita*** neid ka piisavalt ja õigeaegselt parandama. Selle tulemusena on võimalik, et sõidukid tekitavad heitmeid palju rohkem kui lubatud. Seni OBD-süsteemis kasutatud andureid saab kasutada ka sõidukite ***summutitoru heitgaasi käitumise*** pidevaks jälgimiseks ja kontrollimiseks pardaseiresüsteemi (OBM-süsteemi) abil. Samuti annab OBM kasutajale hoiatuse mootori või saastekontrollisüsteemide remonditööde tegemiseks, kui need on vajalikud. Seepärast on asjakohane nõuda sellise süsteemi paigaldamist ja reguleerida selle tehnilisi nõudeid. ***Sellistest süsteemidest tulenevad meetmed ei tohi vähendada liiklusohutust ega piirata liikuvust.***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) ***Tootjad võivad otsustada toota sõidukeid, mis vastavad madalamatele heite piirnormidele või mille akude tööaeg on käesolevas määruses nõutust parem või mis sisaldavad täiustatud võimalusi, sealhulgas geotarastus ja kohanduvad juhtimisseadmed. Tarbijatel ja riigi ametiasutustel peaks olema võimalik selliseid sõidukeid asjakohase dokumentatsiooni abil tuvastada. Seepärast*** tuleks teha kättesaadavaks sõiduki keskkonnapass.	(17) ***Tarbijatele*** tuleks teha kättesaadavaks sõiduki ***ajakohastatud*** keskkonnapass***, et saada sõiduki kogu kasutusaja jooksul ajakohast teavet, nagu kütusekulu, aku seisukord, heite piirnormid, korralise tehnoülevaatuse tulemused, tehnoülevaatuse andmed*** ja ***muu asjakohane teave***.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(18) Kui komisjon teeb ettepaneku registreerida pärast 2035. aastat uusi kergsõidukeid, mis kasutavad üksnes CO_2-neutraalseid kütuseid, väljaspool sõidukite CO_2 normide kohaldamisala, siis tuleb käesolevat määrust liidu õiguse ja liidu kliimaneutraalsuse eesmärkide kohaselt muuta, et lisada võimalus anda sellistele sõidukitele tüübikinnitus.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Väiketootjate müüdud sõidukite heide moodustab liidu heitest tühise osa. Seetõttu võib mõnede selliste tootjate suhtes kohaldatavate nõuete puhul olla lubatud mõningane paindlikkus. Seetõttu peaks väiketootjatel olema võimalik asendada tüübikinnituse ajal teatavad katsed vastavustunnistustega, samas kui eriti väikeste tootjate puhul peaks olema lubatud kasutada ***juhuslikel*** tegelikel sõidutsüklitel põhinevaid laborikatsetusi.	(19) Väiketootjate müüdud sõidukite heide moodustab liidu heitest tühise osa. Seetõttu võib mõnede selliste tootjate suhtes kohaldatavate nõuete puhul olla lubatud mõningane paindlikkus. Seetõttu peaks väiketootjatel olema võimalik asendada tüübikinnituse ajal teatavad katsed vastavustunnistustega, samas kui eriti väikeste tootjate puhul peaks olema lubatud kasutada ***statistiliselt olulistel*** tegelikel sõidutsüklitel põhinevaid laborikatsetusi.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20a) Kuigi mõistet „seisund“ kasutatakse tavaliselt selleks, et viidata aku seisundile selle kasutusaja teatavas etapis, ei ole seda mõistet üldiselt määratletud ja see määratakse kindlaks eri meetodite abil: „sertifitifitseeritud energiaseisund“ (SOCE) ja „sertifitseetseeritud sõiduulatuse seisund“ (SOCR). Mõlemad parameetrid väljendavad protsentides sertifitseeritud akuenergiat või elektrisõiduki sõiduulatust teatavas punktis.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mis puudutavad järgmist: tootjate kohustused seoses tüübikinnituse ja menetluste, katsete ja metoodikaga, mida tuleb kohaldada vastavustunnistuse, toodangu vastavuse kontrolli, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse kontrolli ja sõiduki keskkonnapassi puhul; sõidukite valikuvõimalused ***ja nimetused***; nõuded, katsed, meetodid ja parandusmeetmed, mis on seotud sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike vastupidavusega ning OBM-süsteemide registreerimis- ja kommunikatsioonisuutlikkusega, sealhulgas mootorsõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli ja tehnoülevaatuse eesmärgil; nõuded ja teave, mida mitmeastmeliste sõidukite ***tootjad peavad esitama***, ning menetlused nende mitmeastmeliste sõidukite CO_2 väärtuse määramiseks; heitealase tüübikinnituse tehnilised elemendid, haldus- ja dokumendinõuded, kontrollid ja ülevaatused ning turujärelevalvekontrollid, samuti aruandekohustused, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja toodangu vastavuse kontrollid; meetodid ja katsed, et i) mõõta summutitoru heitgaase laboris ja maanteel, sealhulgas ***juhusliku ja halvima juhtumi*** tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katsetsüklid, mobiilsete heitemõõtmissüsteemide kasutamine tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste ja tühikäigu heitkoguste kontrollimiseks; ii) määrata sõiduki CO_2 heidet, kütusekulu ja energiatarbimist, elektrisõiduki sõiduulatust ja mootori võimsust; iii) esitada käiguvahetuse näidiku	(21) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ***ja seda täiendada***, tuleks komisjonile anda ***nii määruse (EL) nr 182/2011 kohased*** rakendamisvolitused ***kui ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohane õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte***, mis puudutavad järgmist: tootjate kohustused seoses tüübikinnituse ja menetluste, katsete ja metoodikaga, mida tuleb kohaldada vastavustunnistuse, toodangu vastavuse kontrolli, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse kontrolli ja sõiduki keskkonnapassi puhul; sõidukite valikuvõimalused; nõuded, katsed, meetodid ja parandusmeetmed, mis on seotud sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike vastupidavusega ning OBM-süsteemide registreerimis- ja kommunikatsioonisuutlikkusega, sealhulgas mootorsõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli ja tehnoülevaatuse eesmärgil; nõuded ja teave, mida ***tuleb*** mitmeastmeliste sõidukite ***jaoks esitada***, ning menetlused nende mitmeastmeliste sõidukite CO_2 väärtuse määramiseks; heitealase tüübikinnituse tehnilised elemendid, haldus- ja dokumendinõuded, kontrollid ja ülevaatused ning turujärelevalvekontrollid, samuti aruandekohustused, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja toodangu vastavuse kontrollid; meetodid ja katsed, et i) mõõta summutitoru heitgaase laboris ja maanteel, sealhulgas ***juhuslike, kuid statistiliselt oluliste*** tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katsetsüklid, mobiilsete heitemõõtmissüsteemide kasutamine tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste ja tühikäigu heitkoguste kontrollimiseks; ii)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
spetsifikatsioonid; iv) määrata O_3- ja O_4-kategooria haagiste mõju mootorsõiduki CO_2-le, kütusekulule ja energiatarbimisele, elektrisõiduki sõiduulatusele ja mootori võimsusele; iv) mõõta karteri heitmeid, kütuseaure***,*** piduriheitmeid; v) hinnata vastavust aku tööaja miinimumnõuetele; vi) hinnata kasutusel olevate mootorite ja sõidukite nõuetele vastavust, vastavuskünniseid ja toimivusnõudeid, aga ka vii) katsed ja meetodid andurite toimivuse tagamiseks (OBD ja OBM); viii) meetodid turvameetmete tagamiseks ja hindamiseks; juhi hoiatamise süsteemide ja meeldetuletusmeetodite spetsifikatsioonid ja omadused ning meetodid nende nõuetekohase toimimise hindamiseks; ix) meetodid originaal- ja varusaastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regenereerimise ja vastupidavuse hindamiseks; x) turvameetmete tagamise ja hindamise meetodid, sealhulgas haavatavuse hindamine ja omavolilise muutmise vastane kaitse; ***xi) konkreetsete Euro 7 nimetuste alusel kinnitatud tüüpide nõuetekohase toimimise hindamise meetodid;*** xii) väiketootjate ja eriti väikeste tootjate heitealaste tüübikinnituste kriteeriumid; xiii) mitmeastmeliste sõidukite kontrolli- ja katsemenetlused; xiv) katseseadmete toimivusnõuded; xv) etalonkütuste tehniline kirjeldus ning ***xvi)*** meetodid katkestusseadmete ja katkestusstrateegiate puudumise hindamiseks; xvii) rehvide kulumi mõõtmiseks ning xviii) keskkonnapassi vorming, andmed ja keskkonnapassi andmete edastamise viis. ***Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[50].***	määrata sõiduki CO_2 heidet, kütusekulu ja energiatarbimist, elektrisõiduki sõiduulatust ja mootori võimsust; iii) esitada käiguvahetuse näidiku spetsifikatsioonid; iv) määrata O_3- ja O_4-kategooria haagiste mõju mootorsõiduki CO_2-le, kütusekulule ja energiatarbimisele, elektrisõiduki sõiduulatusele ja mootori võimsusele; iv) mõõta karteri heitmeid, kütuseaure ***ja*** piduriheitmeid; v) hinnata vastavust aku tööaja miinimumnõuetele; vi) hinnata kasutusel olevate mootorite ja sõidukite nõuetele vastavust, vastavuskünniseid ja toimivusnõudeid, aga ka vii) katsed ja meetodid andurite toimivuse tagamiseks (OBD ja OBM); viii) meetodid turvameetmete tagamiseks ja hindamiseks; juhi hoiatamise süsteemide ja meeldetuletusmeetodite spetsifikatsioonid ja omadused ning meetodid nende nõuetekohase toimimise hindamiseks; ix) meetodid originaal- ja varusaastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regenereerimise ja vastupidavuse hindamiseks; x) turvameetmete tagamise ja hindamise meetodid, sealhulgas haavatavuse hindamine ja omavolilise muutmise vastane kaitse; (xii) väiketootjate ja eriti väikeste tootjate heitealaste tüübikinnituste kriteeriumid; xiii) mitmeastmeliste sõidukite kontrolli- ja katsemenetlused; xiv) katseseadmete toimivusnõuded; xv) etalonkütuste tehniline kirjeldus ning meetodid katkestusseadmete ja katkestusstrateegiate puudumise hindamiseks; xvii) rehvide kulumi mõõtmiseks ning xviii) keskkonnapassi vorming, andmed ja keskkonnapassi andmete edastamise viis.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(22) Selleks et vajaduse korral muuta või täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad Euro 7 sõidukite, pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetel põhinevaid katsetingimusi; katsetamisnõudeid, võttes eelkõige arvesse tehnilist arengut ja Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmeid; ***millega kehtestatakse tootjatele uuenduslikel tehnoloogiatel põhinevaid sõidukite valikuvõimalusi ja nimetusi, kuid kehtestatakse*** ka pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid ja rehvitüüpide kulumise piirväärtused, samuti akude minimaalsed toimivusnõuded ja vastupidavuse kordajad, mis põhinevad Euro 7 sõidukite katsetamise käigus kogutud andmetel, ning kehtestatakse ***määratlused ja*** erieeskirjad väiketootjatele M_2-, M_3-, N_2-, N_3-kategooria sõidukite jaoks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[51] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.	(22) Selleks et vajaduse korral muuta või täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad Euro 7 sõidukite, pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetel põhinevaid katsetingimusi; katsetamisnõudeid, võttes eelkõige arvesse tehnilist arengut ja Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmeid; ***kehtestada*** ka pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid ja rehvitüüpide kulumise piirväärtused, samuti akude minimaalsed toimivusnõuded ja vastupidavuse kordajad, mis põhinevad Euro 7 sõidukite katsetamise käigus kogutud andmetel, ning kehtestatakse erieeskirjad väiketootjatele M_2-, M_3-, N_2-, N_3-kategooria sõidukite jaoks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[51] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(22a) Liit on üks ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) 20. märtsi 1958. aasta kokkuleppele allakirjutanutest. Kokkuleppes käsitletakse ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehnostandardite kehtestamist. Lisaks sätestatakse selles tingimused nende spetsifikatsioonide alusel väljastatud tunnistuste vastastikuseks tunnustamiseks. Käesolevas määruses sätestatud nõuded peaksid vajaduse korral olema kooskõlas UNECE normides või käesoleva määruse hilisemates võimalikes muudatustes sätestatud standarditega, eelkõige seoses piduri tekitatud osakeste heite piirnormidega, rehvitüüpide kulumise piirväärtustega ning akude tõhususe miinimumnõuete kehtestamisega.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(25) Oluline on anda liikmesriikidele, riiklikele tüübikinnitusasutustele ja ettevõtjatele piisavalt aega, et valmistuda käesoleva ***määrusega*** kehtestatud uute eeskirjade kohaldamiseks. Seepärast tuleks kohaldamise alguskuupäev edasi lükata. Kui kergsõidukite puhul peaks kohaldamise alguskuupäev olema nii vara kui tehniliselt võimalik, siis raskesõidukite ja haagiste puhul võib kohaldamise alguskuupäev kahe aasta võrra edasi lükkuda, sest raskesõidukite puhul on üleminek heiteta sõidukitele pikem.	(25) Oluline on anda liikmesriikidele, riiklikele tüübikinnitusasutustele ja ettevõtjatele piisavalt aega, et valmistuda käesoleva ***määruse ja selle teiseste õigusaktidega*** kehtestatud uute eeskirjade kohaldamiseks. Seepärast tuleks kohaldamise alguskuupäev edasi lükata. Kui kergsõidukite puhul peaks kohaldamise alguskuupäev olema nii vara kui tehniliselt ***ja majanduslikult*** võimalik, siis raskesõidukite ja haagiste puhul võib kohaldamise alguskuupäev kahe aasta võrra edasi lükkuda, sest raskesõidukite puhul on üleminek heiteta sõidukitele pikem.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(26) Kuna käesoleva määruse eesmärke – kehtestada ühtlustatud õigusnormid M- ja N-kategooria sõidukite ning süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ning selliste sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike heitkoguste turujärelevalve haldusnõuete ja tehniliste nõuete kohta – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning kuna eesmärkide ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada Euroopa Liidu tasandil, võib liit võtta meetmed kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärkide saavutamiseks,	(26) Kuna käesoleva määruse eesmärke – kehtestada ühtlustatud õigusnormid M- ja N-kategooria sõidukite ning süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ning selliste sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike heitkoguste turujärelevalve haldusnõuete ja tehniliste nõuete kohta ***ning saavutada keskkonna- ja tervisekaitse kõrge tase*** – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning kuna eesmärkide ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada Euroopa Liidu tasandil, võib liit võtta meetmed kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärkide saavutamiseks,

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad algset heitealast tüübikinnitust, toodangu vastavust, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavust, turujärelevalvet, saastekontrollisüsteemide ja veoakude vastupidavust, pardaseiresüsteeme, turvasätteid omavolilise muutmise piiramiseks ja küberturvalisuse meetmeteid ning CO_2 heite, elektrisõiduki sõiduulatuse, kütuse- ja energiatarbimise ning energiatõhususe täpset kindlaksmääramist.	2. Käesoleva määrusega kehtestatakse ***lisaks*** eeskirjad, mis käsitlevad algset heitealast tüübikinnitust, toodangu vastavust, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavust, turujärelevalvet, saastekontrollisüsteemide ja veoakude vastupidavust, pardaseiresüsteeme, turvasätteid omavolilise muutmise piiramiseks ja küberturvalisuse meetmeteid ning CO_2 ***ja saasteainete*** heite, elektrisõiduki sõiduulatuse, kütuse- ja energiatarbimise ning energiatõhususe täpset kindlaksmääramist.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Käesoleva määrusega kehtestatakse ka ühised tehnilised nõuded ja haldusnormid uute rehvide kulumist tuleneva heite alase tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta. Neid tuleb käsitada täiendavatena määruse (EL) 2019/2144 tehnilistele nõuetele ja haldusnormidele rehvide kohta.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Käesolevat määrust kohaldatakse M_1-, M_2-, M_3-, N_1-, N_2- ja N_3-kategooria mootorsõidukite ning O_3- ja O_4-kategooria haagiste suhtes, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 artiklis 4, sealhulgas ühes või mitmes etapis konstrueeritud ja ehitatud sõidukite suhtes, ning nimetatud sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike suhtes.	Käesolevat määrust kohaldatakse M_1-, M_2-, M_3-, N_1-, N_2- ja N_3-kategooria mootorsõidukite ning O_3- ja O_4-kategooria haagiste suhtes, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 artiklis 4, sealhulgas ühes või mitmes etapis konstrueeritud ja ehitatud sõidukite suhtes, ning nimetatud sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike suhtes***, samuti C1-, C2- ja C3-kategooria rehvide suhtes, nagu on ette nähtud ÜRO eeskirjas nr 117, kuid mitte jääoludes haardevõimele vastavate talverehvide suhtes***.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(2) „esialgne heitealane tüübikinnitus“ – heitealase tüübikinnitusmenetluse esimene etapp enne seda, kui ametiasutused annavad välja heitealase tüübikinnituse tunnistuse ja sõidukid võetakse tootmisse;	2) „esialgne heitealane tüübikinnitus“ – heitealase tüübikinnitusmenetluse esimene etapp enne seda, kui ametiasutused annavad välja heitealase tüübikinnituse tunnistuse ja sõidukid***, mootorid, süsteemid, eraldi seadmestikud või osad*** võetakse tootmisse;

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) „kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus“ – ringluses olevate ***sõidukitega*** tehtavad toimingud käesolevas määruses sätestatud vastupidavusnõuete täitmise kontrollimiseks;	4) „kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus“ – ringluses olevate ***sõidukite, mootorite, süsteemide, eraldi seadmestike või osadega*** tehtavad toimingud käesolevas määruses sätestatud vastupidavusnõuete täitmise kontrollimiseks;

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) „mootor“ – sõiduki ***liikumapaneva jõu allikas***;	5) „mootor“ – sõiduki ***sisepõlemismootor***;

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) „CO_2 heide“ (CO_2) – ***mootorsõiduki või mootori*** summutitorust väljuv süsinikdioksiidi heide;	9) „CO_2 heide“ (CO_2) – summutitorust väljuv süsinikdioksiidi heide;

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) „lämmastikoksiidid“ (NOx) – summutitorust ***eralduvate lämmastikoksiidide*** summa;	10) „lämmastikoksiidid“ (NOx) – summutitorust ***eralduva lämmastikoksiidi (NO) ja lämmastikdioksiidi (NO_2)*** summa;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	10a) „dilämmastikoksiid“ (N_2O) – summutitorust eralduv dilämmastikoksiid;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 18

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(18) „muud süsivesinikud kui metaan“ (***NHMC***) – summutitorust eralduv muude süsivesinike kui metaani kogusumma;	18) „muud süsivesinikud kui metaan“ (***NMHC***) – summutitorust eralduv muude süsivesinike kui metaani kogusumma;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 24

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(24) „sõiduki energiatarbimise arvutamise vahend“ (VECTO) – simulatsioonivahend, mida kasutatakse raskesõidukite CO_2 heite, kütusekulu, elektrienergia tarbimise ja elektrisõiduki sõiduulatuse määramiseks; ***„energiatarbimine“ – sõiduki kõigi jõuallikate elektrienergia tarbimine;***	24) „sõiduki energiatarbimise arvutamise vahend“ (VECTO) – simulatsioonivahend, mida kasutatakse raskesõidukite CO_2 heite, kütusekulu, elektrienergia tarbimise ja elektrisõiduki sõiduulatuse määramiseks;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	24a) „energiatarbimine“ – sõiduki kõigi jõuallikate elektrienergia tarbimine;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 29

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(29) „rehvi kulum“ – rehvi kulumise tõttu rehvist kaduma läinud ja keskkonda paisatud materjali mass;	29) „rehvi kulum“ – rehvi kulumise tõttu rehvist kaduma läinud ja keskkonda paisatud materjali mass***, nagu on viidatud ÜRO sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (WP.29) GRBP/GRPE rehvide kulumit käsitleva töörühma töös***;

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 34

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(34) „originaal-saastekontrollisüsteemid“ – saastekontrollisüsteem või selliste süsteemide koost, mille suhtes on asjaomasele sõidukile antud tüübikinnitus;	34) „originaal-saastekontrollisüsteemid“ – saastekontrollisüsteem või selliste süsteemide koost, mille suhtes on asjaomasele sõidukile antud tüübikinnitus ***ja mis on paigaldatud sõidukisse selle esmasel registreerimisel***;

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 36

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(36) „kohanduv kontrollifunktsioon“ – süsteem, mis kohandab mootorit, saastekontrollisüsteeme või muid sõiduki parameetreid, et parandada kütusekulu või energiatarbimist ning saastekontrollisüsteemi tõhusust sõiduki eeldatava kasutuse alusel;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 38

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(38) „pardaseiresüsteem“ (OBM) – sõiduki pardal olev süsteem, mis on võimeline tuvastama heitkoguste ületamist või seda, kui sõiduk on heitevabas režiimis (kui see on asjakohane), ning mis võimaldab sõidukisse salvestatud teabe abil anda märku selliste piirtasemete ületamisest ning edastada seda teavet OBD-pordi kaudu ja üle õhu;	38) „pardaseiresüsteem“ (OBM) – sõiduki pardal olev süsteem, mis on võimeline ***jälgima heitkoguseid ja*** tuvastama heitkoguste ületamist või seda, kui sõiduk on heitevabas režiimis (kui see on asjakohane), ning mis võimaldab sõidukisse salvestatud teabe abil anda märku selliste piirtasemete ületamisest ning edastada seda teavet OBD-pordi kaudu ja üle õhu;

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 39

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(39) „kütusekulu ja energiatarbimise pardamõõteseade“ (OBFCM) – mis tahes tark- või riistvara, mis mõõdab ja kasutab sõiduki, mootori, kütuse või elektrienergia ning kasuliku koormuse/massi parameetreid, et määrata kindlaks kütusekulu ja energiatarbimise andmeid ning muid sõiduki kütusekulu või energiatarbimise ja energiatõhususe määramiseks vajalikke parameetreid ning salvestada need sõidukis;	39) „kütusekulu ja energiatarbimise pardamõõteseade“ (OBFCM) – mis tahes tark- või riistvara, mis mõõdab ja kasutab sõiduki, mootori, kütuse või elektrienergia ning kasuliku koormuse/massi parameetreid, et määrata kindlaks kütusekulu ja energiatarbimise andmeid ning muid sõiduki kütusekulu või energiatarbimise ja energiatõhususe määramiseks vajalikke parameetreid ning salvestada need sõidukis***, samuti tehnoülevaatuse eesmärgil***;

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 44

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(44) „omavoliline muutmine“ – mootori, sõiduki saastetõrjeseadme või saastekontrollisüsteemi, jõuseadme, veoaku, läbisõidumõõdiku, OBFCMi või OBD/OBMi, sealhulgas nende süsteemide tarkvara või muude loogilise kontrolli elementide ja nende andmete deaktiveerimine või muutmine ettevõtjate või sõltumatute käitajate poolt;	44) „omavoliline muutmine“ – mootori ***või elektrimootori***, sõiduki saastetõrjeseadme või saastekontrollisüsteemi, jõuseadme, veoaku, läbisõidumõõdiku, OBFCMi või OBD/OBMi, sealhulgas nende süsteemide tarkvara või muude loogilise kontrolli elementide ja nende andmete deaktiveerimine või muutmine ettevõtjate või sõltumatute käitajate poolt;

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 47 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(47) „väiketootja“ – sõidukitootja, kelle toodetud uusi M_1-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 10 000 ***või*** kelle toodetud uusi N_1-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 22 000 kalendriaasta kohta ja kes:	47) „väiketootja“ – sõidukitootja, kelle toodetud uusi M_1-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 10 000***,*** kelle toodetud uusi N_1-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 22 000***, kelle toodetud M_2- ja M_3-kategooria uusi mootorsõidukeid on liidus registreeritud 600 või kelle toodetud N_2- ja N_3-kategooria uusi mootorsõidukeid on liidus registreeritud kokku 6900*** kalendriaasta kohta ja kes:

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 63

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(63) „nimivõimsus“ (P_{rated}) – ***mootori*** maksimaalne väljundvõimsus (kW);	63) „nimivõimsus“ (P_{rated}) – ***elektrimootori*** maksimaalne väljundvõimsus (kW);

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 65

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(65) „veoaku“ – akusüsteem, mis salvestab energiat peamiselt sõiduki liikumapanemiseks;	65) „veoaku“ – akusüsteem, mis salvestab energiat peamiselt sõiduki liikumapanemiseks***, sealhulgas selle akuhaldussüsteem***;

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 65 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	65a) „akuhaldussüsteem“ – elektrooniline seade, mis kontrollib või juhib aku elektrilisi ja soojuslikke funktsioone, et tagada aku ohutus, jõudlus ja kasutusiga, haldab ja salvestab andmeid aku seisukorra ja eeldatava kasutusea kindlaksmääramise parameetrite kohta, mis on esitatud määruse (EL) 2023/1542 VII lisas, ning suhtleb sõidukiga, millesse aku on paigaldatud, või avaliku või erasektori laadimistaristuga;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 67

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(67) „heitevaba sõiduulatus“ – maksimaalne vahemaa, mille heiteta sõiduk võib läbida kuni veoaku ***või*** kütusepaagi tühjenemiseni, mis täiselektrisõidukite puhul vastab elektrisõiduki sõiduulatusele;	67) „heitevaba sõiduulatus“ – maksimaalne vahemaa, mille heiteta sõiduk ***või heitevabas režiimis sõiduk*** võib läbida kuni veoaku ***tühjenemiseni või sisepõlemismootorita sõiduk*** kütusepaagi tühjenemiseni, mis täiselektrisõidukite puhul vastab elektrisõiduki sõiduulatusele;

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 71

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(71) „sõiduki keskkonnapass“ – paberil ja digitaalselt vormistatud dokument, mis sisaldab ***teavet sõiduki keskkonnatoime kohta registreerimise hetkel***, ***sealhulgas saasteainete heite piirnormide, CO_2 heite, kütusekulu, energiatarbimise, elektrisõiduki sõiduulatuse ja mootori võimsuse, aku tööaja ja muude seonduvate*** väärtuste ***kohta***;	71) „sõiduki keskkonnapass“ – paberil ja digitaalselt vormistatud dokument, mis sisaldab ***kogu teavet***, ***mida on vaja katsetamise tulemusel saadud või tootja deklareeritud*** väärtuste ***kontrollimiseks tüübikinnituse ajal***;

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 72

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(72) „süsteem, mis hoiatab juhti ülemäärase ***heite*** korral" – süsteem, mis on projekteeritud, ehitatud ja paigaldatud sõidukisse, et anda kasutajale teavet ülemäärase ***heite*** kohta ja sundida tegema parandusi;	72) „süsteem, mis hoiatab juhti ***summutitoru*** ülemäärase ***heitgaasi*** korral" – süsteem, mis on projekteeritud, ehitatud ja paigaldatud sõidukisse, et anda kasutajale teavet ***summutitoru*** ülemäärase ***heitgaasi*** kohta ja sundida tegema parandusi;

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 77

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(77) „talverehv" – rehv, mille turvise muster, koostis või struktuur on eelkõige ette nähtud saavutama lumeoludes paremaid tulemusi kui tavarehv, pidades silmas rehvi suutlikkust alustada või säilitada sõiduki liikumist;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 78

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(78) „eriotstarbeline rehv" – segakasutuseks (nii maanteel kui ka maastikul) ja muuks erikasutuseks ette-nähtud rehv. Need rehvid on peamiselt konstrueeritud selleks, et parandada sõiduki liikumahakkamist või liikumist maastikul.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 2 – punkt 78 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	78a) „jääoludes haardevõimele vastav talverehv“ – C1-klassi talverehv, mida kasutatakse rasketes lumeoludes ning mis on lisaks ette nähtud kasutamiseks jääga kaetud teepindadel ja mis vastab ÜRO eeskirja nr 117 nõuetele;

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Tootjad tagavad, et nende toodetavad uued sõidukid, mida liidus müüakse, registreeritakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse vastavalt käesolevale määrusele. ***Tootjad*** tagavad, et nende toodetavad tüübikinnitust vajavad uued osad või eraldi seadmestikud, sealhulgas mootorid, veoakud, pidurisüsteemid ja varu-saastekontrollisüsteemid, mida liidus müüakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määrusega.	1. Tootjad tagavad, et nende toodetavad uued sõidukid, mida liidus müüakse, registreeritakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse vastavalt käesolevale määrusele. ***Alates käesolevas määruses kirjeldatud kindlatest kohaldamiskuupäevadest*** tagavad ***tootjad***, et nende toodetavad tüübikinnitust vajavad uued osad või eraldi seadmestikud, sealhulgas mootorid, veoakud, pidurisüsteemid***, rehvid*** ja varu-saastekontrollisüsteemid, mida liidus müüakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määrusega.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Heite piirnormidele vastavuse kontrollimisel, kui katse tehakse laiendatud ***sõidutingimustes***, jagatakse heitkogused III lisas sätestatud laiendatud sõidujagajaga.	Heite piirnormidele vastavuse kontrollimisel, kui katse tehakse ***ühes*** laiendatud ***sõidutingimuses korraga***, jagatakse heitkogused III lisas sätestatud laiendatud sõidujagajaga.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Saastekontrollisüsteemide taastamise ajal tekkivaid heitkoguseid arvestatakse kaalutud keskmisena, mis põhineb regeneratsioonisündmuste sagedusel ja kestusel.	(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Tootjad projekteerivad ja ehitavad osi või eraldi seadmestikke, sealhulgas mootoreid, veoakusid, pidurisüsteeme ja varu-saastekontrollisüsteeme nii, et need vastaksid käesoleva määruse nõuetele, sealhulgas I lisas sätestatud heite piirnormidele.	4. Tootjad projekteerivad ja ehitavad osi või eraldi seadmestikke, sealhulgas mootoreid, veoakusid, pidurisüsteeme ja varu-saastekontrollisüsteeme nii, et need vastaksid käesoleva määruse nõuetele, sealhulgas I lisas sätestatud heite piirnormidele ***III lisas sätestatud katsetingimustes***.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 6 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) pardadiagnostikasüsteemid, mis ***on võimelised tuvastama heitkoguste*** ületamist põhjustavaid süsteemihäireid, et hõlbustada nende parandamist;	a) pardadiagnostikasüsteemid, mis ***suudavad tuvastada summutitoru heitgaasi koguste*** ületamist põhjustavaid süsteemihäireid ***või teiste osade rikkeid***, et hõlbustada nende parandamist;

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 6 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) OBM-süsteemid, mis on võimelised tuvastama heite piirnorme ületavaid heitkoguseid, mis on tingitud riketest, seadmete edasisest lagunemisest või muudest heitkoguseid suurendavatest olukordadest;	b) OBM-süsteemid, mis on võimelised tuvastama heite piirnorme ületavaid heitkoguseid, mis on tingitud riketest, seadmete edasisest lagunemisest või muudest heitkoguseid suurendavatest olukordadest ***OBM-i mõõtmise või heitevaba režiimi lubatud kõrvalekallete piires***;

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 6 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) veoakude ***ja heitesüsteemide*** seisundi seire seadmed;	d) veoakude seisundi seire seadmed;

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 6 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) süsteemid, mis hoiatavad juhti ülemäärase ***heite*** korral;	e) süsteemid, mis hoiatavad juhti ***summutitoru*** ülemäärase ***heitgaasi*** korral;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 6 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(g) seadmed, mis edastavad sõidukite genereeritud andmeid, mida kasutatakse käesoleva määruse järgimiseks, ja OBFCM-andmeid perioodilisteks tehnoülevaatusteks ja liiklevate sõidukite tehnokontrolliks üle õhu ning suhtluseks laadimistaristu ja statsionaarsete energiasüsteemidega, mis on võimelised toetama aruka ja kahesuunalise laadimise funktsioone.	g) seadmed, mis edastavad sõidukite genereeritud andmeid ***koos tüübikinnituse numbri ja tüübikinnituse variandiga***, mida kasutatakse käesoleva määruse järgimiseks, ja OBFCM-andmeid perioodilisteks tehnoülevaatusteks ja liiklevate sõidukite tehnokontrolliks üle õhu ning suhtluseks laadimistaristu ja statsionaarsete energiasüsteemidega, mis on võimelised toetama aruka ja kahesuunalise laadimise funktsioone***, ning kolmandast isikust teenuste osutaja poolseks teenuste osutamiseks sõiduki kasutajale, et parandada sõiduki kasutust, vähendada sõiduki energiakulu ja heidet või pikendada kasutatava aku kasutusiga***.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 7 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) läbisõidumõõdik ***ja***	d) läbisõidumõõdik***,***

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 7 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ea) elektrimootor ja mootori juhtplokid,

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 7 – punkt e b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	eb) sõidukite ohutussüsteemid.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Tootja ***peab hoidma ära võimaluse*** lõikes 7 nimetatud ***nõrkusi ära kasutada***. Kui selline nõrkus leitakse, ***kõrvaldab*** tootja ***nõrkuse*** tarkvarauuenduse või muude asjakohaste vahendite abil.	8. Tootja ***hoiab võimalikult suures ulatuses ära*** lõikes 7 nimetatud ***nõrkuste ärakasutamist, tuginedes tüübikinnituse andmise ajal kättesaadavatele parimatele teadmistele***. Kui selline nõrkus leitakse, ***võtab*** tootja ***tehnoloogia taset arvesse võttes kõik võimalikud meetmeid, et kõrvaldada nõrkus*** tarkvarauuenduse või muude asjakohaste vahendite abil.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8a. Tootjad tagavad kooskõlas tootja rakendatud omavolilise muutmise vastaste meetmetega sõltumatutele ettevõtjatele juurdepääsu teabele, vahenditele ja protsessidele, mis on vajalikud tootja tehnilistele nõuetele vastavate ühilduvate järelturu varuosade väljatöötamiseks, ning suutlikkuse paigaldada need osad, sealhulgas OBM-iga seotud osad, sõidukile ja need aktiveerida. ***Kui sõidukitootjad kaaluvad omavolilise muutmise vastastel põhjustel selliste sõltumatutele ettevõtjatele oluliste andmete, vahendite ja protsesside mitte avaldamist, tõendavad nad, kas kõnealuste andmete, vahendite ja protsesside mitte avaldamine oleks proportsionaalne vahend kõnealuste omavolilist muutmist käsitlevate probleemide lahendamiseks. Seetõttu uurivad nad eelkõige, kas piisab vähem piiravatest meetmetest.***

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad menetluste, katsete ja meetodite kohta, et kontrollida vastavust lõigetes 1–9 sätestatud nõuetele. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Tootjad võivad nimetada oma toodetavaid sõidukeid Euro 7+ sõidukiteks, kui need sõidukid vastavad järgmistele nõuetele:	***välja jäetud***
(a) sisepõlemismootoriga sõidukite ja välise laadimiseta hübriidelektrisõidukite puhul deklareerides, et need vastavad vähemalt 20 % madalamatele heite piirnormidele, kui on sätestatud I lisas gaasilistele saasteainetele, ja ühe suurusjärgu väiksematele heite piirnormidele tahkete osakeste arvu puhul;	
(b) välise laadimisega hübriidelektrisõidukite puhul deklareerides, et need vastavad vähemalt 20 % madalamatele heite piirnormidele, kui on sätestatud I lisas gaasilistele saasteainetele, ühe suurusjärgu väiksematele heite piirnormidele tahkete osakeste arvu puhul ja et aku tööaeg on vähemalt 10 protsendipunkti pikem kui II lisas sätestatud nõuded;	
(c) täiselektrisõidukite puhul deklareerides, et aku tööaeg on vähemalt 10 protsendipunkti pikem kui II lisas sätestatud nõuded.	

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Nende sõidukite vastavust lõike 1 nõuetele kontrollitakse deklareeritud väärtuste alusel.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Tootjad võivad nimetada sõidukeid Euro 7A sõidukiteks, kui need sõidukid on varustatud kohanduvate kontrollifunktsioonidega. Kohanduvate kontrollifunktsioonide kasutamist tõendatakse tüübikinnitusasutustele tüübikinnituse ajal ja kontrollitakse sõiduki kasutusea jooksul vastavalt IV lisa tabelile 1.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Tootjad võivad nimetada sõidukeid Euro 7G sõidukiteks, kui need sõidukid on varustatud geotarastustehnoloogiatega sisepõlemismootoritega. Tootja paigaldab nendele sõidukitele juhi hoiatamise süsteemi, et teavitada kasutajat sellest, kui veoakud on peaaegu tühjad, ja peatada sõiduk, kui sõidukit ei laeta 5 km jooksul alates esimesest hoiatusest, kui sõiduk on heitevabal režiimil. Selliste geotarastustehnoloogiate rakendamist võib kontrollida sõiduki kasutusea jooksul.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Tootjad võivad ehitada sõidukeid, milles on ühendatud kaks või enam lõigetes 1, 2 või 3 nimetatud omadust, ning nimetada neid sümbolite ja tähtede kombinatsiooniga, nagu Euro 7+A, Euro 7+G, Euro 7+AG või Euro 7AG sõidukid.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Tootja taotlusel võib tüübikinnitusasutus anda N_2-kategooria sõidukitele, mille täismass on 3,5–4,0 tonni ja mis pärinevad N_1 sõidukitüübist, N_1 sõidukitüübi heitealase tüübikinnituse. Selliseid sõidukeid nimetatakse Euro 7ext sõidukiteks.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad menetluste, katsete ja meetodite kohta, mille kohaselt kontrollitakse vastavust lõigetes 1–6 sätestatud nõuetele. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Tootjad tagavad, et nendele sõidukitele paigaldatud OBFCM-, OBD- ja ***OBM-seadmed*** ning rikkumisvastased meetmed vastavad käesoleva määruse sätetele nii kaua, kui sõiduk on kasutusel.	3. Tootjad tagavad, et nendele sõidukitele paigaldatud OBFCM-, OBD- ja ***OBM-seadmete projekteerimine ja funktsionaalsus*** ning rikkumisvastased meetmed vastavad käesoleva määruse sätetele ***ja neid ei deaktiveerita*** nii kaua, kui sõiduk on kasutusel.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. ***Punktides*** 1–3 nimetatud nõudeid kohaldatakse sõidukite suhtes kõikide kütuseliikide või energiaallikate puhul, millega need töötavad. Samu nõudeid kohaldatakse ka kõigi selliste sõidukite jaoks ette nähtud eraldi seadmestike ja osade suhtes.	4. ***Lõigetes*** 1–3 nimetatud nõudeid kohaldatakse sõidukite suhtes kõikide kütuseliikide või energiaallikate puhul, millega need töötavad. Samu nõudeid kohaldatakse ka kõigi selliste sõidukite jaoks ette nähtud eraldi seadmestike ja osade suhtes.

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 6 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. OBM-süsteemid, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad võimaldama ***kõike*** järgmist:	6. OBM-süsteemid, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad võimaldama järgmist:

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 6 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) sõiduki ***heitekäitumise*** andmete, sealhulgas saasteainete andurite ja heitgaasivoo andmete edastamine OBD-pordi kaudu ja üle õhu, sealhulgas tehnoülevaatuse ja liiklevate sõidukite tehnokontrolli tarbeks ([55]), ([56]) ;	b) sõiduki ***summutitoru heitgaasi käitumise*** andmete, sealhulgas saasteainete andurite ja heitgaasivoo andmete edastamine OBD-pordi kaudu ja üle õhu, sealhulgas tehnoülevaatuse ja liiklevate sõidukite tehnokontrolli tarbeks ([55]), ([56]) ***või omavolilise muutmise tuvastamiseks ja kolmandate isikute teenuste pakkumiseks, et aidata sõiduki kasutajal vähendada kasutamisjärgus tekkivaid heitkoguseid***;
([55]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/47/EL, milles käsitletakse liidus liiklevate tarbesõidukite tehnokontrolli ja -ülevaatust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/30/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 134).	([55]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/47/EL, milles käsitletakse liidus liiklevate tarbesõidukite tehnokontrolli ja -ülevaatust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/30/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 134).
([56]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/45/EL, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korralist tehnoülevaatust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/40/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 129).	([56]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/45/EL, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korralist tehnoülevaatust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/40/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 129).

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 6 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) sõiduki parandamise ***algatamine***, kui juhi hoiatamise süsteem annab märku oluliselt ülemäärasest heitest.	c) sõiduki parandamise ***vajadusest märku andmine***, kui juhi hoiatamise süsteem annab märku oluliselt ülemäärasest heitest.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. OBFCM-seadmed, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad suutma edastada salvestatud sõidukiandmeid pardadiagnostikaseadme pordi kaudu ja õhu teel.	7. OBFCM-seadmed, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad suutma edastada ***kõiki õiguslikult nõutavaid*** salvestatud ***olulisi*** sõidukiandmeid pardadiagnostikaseadme pordi kaudu ja õhu teel***, järgides määruse (EL) 2016/679 sätteid***.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike puhul, mis kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele, võtavad tootjad ***viivitamata*** vajalikud parandusmeetmed, sealhulgas vajaduse korral nende sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike remont või muutmine, et tagada vastavus käesolevale määrusele. Tootjad või muud ettevõtjad kõrvaldavad toote turult või kutsuvad selle vajaduse korral tagasi. Tootja teavitab viivitamata tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutust, esitades asjakohased üksikasjad nõuetele mittevastavuse kohta.	8. Sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike puhul, mis kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele, võtavad tootjad vajalikud parandusmeetmed, sealhulgas vajaduse korral nende sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike remont või muutmine, et tagada vastavus käesolevale määrusele. Tootjad või muud ettevõtjad kõrvaldavad toote turult või kutsuvad selle vajaduse korral tagasi. Tootja teavitab viivitamata tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutust ***ja komisjoni***, esitades asjakohased üksikasjad nõuetele mittevastavuse kohta.

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad lõigetes 1–8 osutatud kohustustega seotud nõuete, katsete, meetodite ja parandusmeetmete kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Tootja esitab tüübikinnitusasutusele allkirjastatud vastavustunnistuse tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste, CO_2 ümbritseva õhu temperatuuri korrektsiooni, pardadiagnostikaseadme, OBMi, heite ja aku tööaja, pideva või perioodilise regenereerimise, rikkumisvastaste ja karterinõuete kohta, nagu on sätestatud V lisas. ***Tootja esitab tüübikinnitusasutusele allkirjastatud vastavustunnistuse kohanduvate juhtimisseadmete ja geotarastusvõimaluste kasutamise kohta, kui tootja valib need võimalused.***	2. Tootja esitab tüübikinnitusasutusele allkirjastatud vastavustunnistuse tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste, CO_2 ümbritseva õhu temperatuuri korrektsiooni, pardadiagnostikaseadme, OBMi, heite ja aku tööaja, pideva või perioodilise regenereerimise, rikkumisvastaste ja karterinõuete kohta, nagu on sätestatud V lisas.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Tootjad annavad igale sõidukile välja keskkonnapassi ning esitavad selle ***koos sõidukiga*** sõiduki ostjale, võttes asjakohased andmed sellistest allikatest nagu vastavustunnistus ja tüübikinnitusdokumendid. Tootja tagab, et keskkonnapassi andmed on sõiduki elektroonilistes süsteemides kuvamiseks kättesaadavad ja neid saab edastada pardaarvutilt välisarvutile.	4. Tootjad annavad igale sõidukile välja keskkonnapassi ning esitavad selle ***sõidukile müügikohas kaasa lisatuna*** sõiduki ostjale, võttes asjakohased andmed sellistest allikatest nagu vastavustunnistus ja tüübikinnitusdokumendid. Tootja tagab, et keskkonnapassi andmed on sõiduki elektroonilistes süsteemides kuvamiseks kättesaadavad ja neid saab edastada pardaarvutilt välisarvutile.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. ***Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse lõigete 1–4 kohased katsed ja vastavuskontrollid ning heitealase tüübikinnituse, toodangu vastavuse, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse, vastavustunnistuse ja keskkonnapassiga seotud menetlused. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.***	5. ***Tootjad väljastavad sõiduki ajakohastatud keskkonnapassi pärast kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse kontrolle, esitades käesoleva määruse artikli 3 punktis 71 nimetatud teabe ajakohastatud väärtused. Määruse (EL) 2018/858 ja direktiivi 2014/45/EL kohaselt lubavad tootjad pädevatel asutustel ja ülevaatuspunktidel sõiduki keskkonnapassi ajakohastada sõiduki OBD-pordist ja OBFCM-seadmest pärit täpsete andmetega.***

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 7a
	Sõiduki rehvi kulumi suhtes kohaldatavad erisätted
	Pärast asjakohaste ühtsete sätete avaldamist ÜRO WP.29-s võtab komisjon kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse käesolevat määrust, sätestades tüübikinnituse jaoks kulumist tuleneva heite mõõtmise meetodid ja piirnormid rehvikategooriate kaupa, ning milles viidatakse ühtsetele sätetele ja eranditele, mis kehtestatakse ÜRO WP.29-s seoses rehvide kulumist tuleneva heite alase tüübikinnitusega.
	Juhul kui ÜRO WP.29 ei ole kehtestatud ühtseid sätteid C1-klassi rehvide puhul 30. juuniks 2026 ning C2- ja C3-klassi rehvide puhul 31. detsembriks 2035, vaatab komisjon läbi rehvide kulumi mõõtmise meetodi ja töötab vajaduse korral välja rehvide kulumist tuleneva heite mõõtmise meetodi ja määrab kindlaks rehvide kulumi piirnormid, mis põhinevad muudel olemasolevatel uusimatel meetoditel. Pärast seda läbivaatamist ja asjakohasel juhul võtab komisjon 30. oktoobriks 2026 kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid, milles täpsustatakse selliseid meetodeid ja kehtestatakse kulumist tulenevate heite piirnormid rehvikategooriate kaupa.

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Erieeskirjad väiketootjatele	Erieeskirjad väiketootjatele ***ja eriti väikestele tootjatele***

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Mis puudutab saasteainete heidet, siis võivad väiketootjad asendada V lisa tabelites 1, 3, 5, 7 ja 9 sätestatud katsed vastavustunnistustega. Väiketootjate ehitatud ja turule lastud sõidukite nõuetele vastavust võib katsetada kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve raames vastavalt V lisa tabelitele 2, 4, 6, 8 ja 10. V lisas sätestatud toodangu vastavuse katsed ei ole nõutavad. Artikli 4 lõike ***4*** punkti b väiketootjate suhtes ei kohaldata.	1. Mis puudutab saasteainete heidet, siis võivad väiketootjad ***ja eriti väikesed tootjad*** asendada V lisa tabelites 1, 3, 5, 7 ja 9 sätestatud katsed vastavustunnistustega. Väiketootjate ehitatud ja turule lastud sõidukite nõuetele vastavust võib katsetada kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve raames vastavalt V lisa tabelitele 2, 4, 6, 8 ja 10. V lisas sätestatud toodangu vastavuse katsed ei ole nõutavad. Artikli 4 lõike ***6*** punkti b väiketootjate ***ja eriti väikeste tootjate*** suhtes ei kohaldata.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Eriti väikesed tootjad peavad järgima kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve eesmärgil ***juhuslikel*** tegelikel sõidutsüklitel põhinevate laborikatsete puhul I lisas sätestatud heite piirnorme.	2. Eriti väikesed tootjad peavad järgima kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve eesmärgil ***statistiliselt olulistel*** tegelikel sõidutsüklitel põhinevate laborikatsete puhul I lisas sätestatud heite piirnorme.

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Erieeskirjad ***mitmeastmelistele sõidukitele***	Erieeskirjad ***mitmeastmeliste sõidukite tüübikinnituse kohta***

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. ***Mitmeastmelise tüübikinnituse korral vastutavad heitealase tüübikinnituse eest teise või järgnevate astmete tootjad, kui nad muudavad sõiduki mis tahes osa, mis eelmise etapi tootjate esitatud andmete kohaselt võib mõjutada heidet või aku tööaega.***	1. ***Mitmeastmeliste sõidukite suhtes kohaldatakse V lisa tabelite 3, 4 ja 5 erisätteid.***

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse haldusnõuded ja andmed, mida eelmise etapi tootjad peavad esitama vastavalt lõikele 1, ja menetlused selliste sõidukite CO_2 heite määramiseks. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Riiklikud tüübikinnitusasutused kehtestavad meetmed sõidukitüüpidele, osadele ja eraldi seadmestikele heitealaste tüübikinnituste andmiseks ning katsete, kontrollide ja ülevaatuste tegemiseks, et teha kindlaks, kas tootjad täidavad toodangu vastavuse ja kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse nõudeid V lisa kohaselt.	1. Riiklikud tüübikinnitusasutused kehtestavad meetmed sõidukitüüpidele, ***süsteemidele,*** osadele ja eraldi seadmestikele heitealaste tüübikinnituste andmiseks ning katsete, kontrollide ja ülevaatuste tegemiseks, et teha kindlaks, kas tootjad täidavad toodangu vastavuse ja kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse nõudeid V lisa kohaselt.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Katsete, kontrollide ja ülevaatuste tegemisel ajakohastavad riigi ametiasutused ja katsekeskused sõiduki keskkonnapassi vastavalt artikli 3 punktis 71 osutatud teabe ajakohastatud väärtustele.

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Pärast 24 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest ning vastavalt süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke käsitlevatele erinormidele keelduvad riiklikud tüübikinnitusasutused CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise või aku tööajaga seotud põhjustel ELi või riikliku heitealase tüübikinnituse andmisest uut tüüpi M_1- ja N_1-kategooria sõidukitele, mis ei vasta käesolevale määrusele.

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. ***Alates 1. juulist 2025*** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M_1-, N_1-kategooria sõidukite vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.	4. ***Pärast 36 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest ning vastavalt süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke käsitlevatele erinormidele*** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M_1-, N_1-kategooria sõidukite vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4a. Pärast 48 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest ning vastavalt süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke käsitlevatele erinormidele keelduvad riiklikud tüübikinnitusasutused CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise või aku tööajaga seotud põhjustel ELi või riikliku heitealase tüübikinnituse andmisest uut tüüpi M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukitele ning uutele O_3- ja O_4-kategooria haagistele, mis ei vasta käesolevale määrusele.

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. ***Alates 1. juulist 2027*** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M_2-, M_3-, N_2-, N_3-kategooria sõidukite ning selliste uute O_3- ja O_4-kategooria haagiste vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise, energiatõhususe või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.	5. ***Pärast 60 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest ning vastavalt süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke käsitlevatele erinormidele*** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M_2-, M_3-, N_2-, N_3-kategooria sõidukite ning selliste uute O_3- ja O_4-kategooria haagiste vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO_2 ja saasteainete heite, kütusekulu ja energiatarbimise, energiatõhususe või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse haldus- ja tehnilised elemendid, mis on vajalikud lõike 1 nõuete täitmise kontrollimiseks tehtavate katsete, kontrollide ja inspektsioonide jaoks, ning tehnilised elemendid, mis on vajalikud lõike 2 kohasteks turujärelevalvekontrollideks. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. ***Alates 1. juulist 2025*** on käesoleva ***eeskirja*** alusel tüübikinnituse saanud M_1- ja N_1-kategooria sõidukile paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.	1. ***Pärast 24 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest*** on käesoleva ***määruse*** alusel tüübikinnituse saanud M_1- ja N_1-kategooria sõidukile paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. ***Alates 1. juulist 2027*** on käesoleva ***eeskirja*** alusel tüübikinnituse saanud M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukile paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.	2. ***Pärast 48 kuu möödumist kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumisest*** on käesoleva ***määruse*** alusel tüübikinnituse saanud M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukile ***ning O_3- ja O_4-kategooria haagisele*** paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Pärast 12 kuu möödumist sellise delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest, mis käsitleb C1-klassi rehvide tüübikinnitust seoses kulumi heite piirnormidega vastavalt artiklile 7a, annavad riigi ametiasutused osale või eraldi seadmestikule ELi tüübikinnituse seoses uut tüüpi rehvidega üksnes juhul, kui need on kooskõlas käesoleva määrusega, ning keelduvad andmast osale või eraldi seadmestikule ELi tüübikinnitust seoses uut tüüpi rehvidega, kui need ei vasta käesolevale määrusele. ***Pärast 36 kuu möödumist sellise delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest, mis käsitleb C1-klassi rehvide tüübikinnitust seoses kulumi heite piirnormidega vastavalt artiklile 7a, keelduvad riigi ametiasutused andmast tüübikinnitust seoses uute C1-klassi rehvidega, mis ei vasta käesolevale määrusele. C1-klassi rehve, mis on toodetud enne käesolevas lõigus sätestatud jõustumistähtaega ja mis ei vasta käesoleva määruse ja selle rakendusmeetmete nõuetele, võib müüa kuni 30 kuu jooksul.***

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Kui sõidukit muudetakse omavoliliselt ja selle tagajärjel on heide 1. lisas sätestatud piirnormidest suurem, ei vasta sõiduk enam käesoleva määruse nõuetele.

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Riigi pädevad asutused võtavad omavolilisest muutmisest tuleneva mittevastavuse korral asjakohaseid parandusmeetmeid, sealhulgas toote tagasinõudmine ning mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad rahalised karistused.

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Riigi ametiasutused kontrollivad kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse või turujärelevalve kontrollide käigus**,** kas sõidukitootjad on nõuetekohaselt paigaldanud süsteemid, mis hoiatavad juhti ülemäärase heite ja madala reagenditaseme korral, ja kas sõidukeid on võimalik omavoliliselt muuta.	2. Riigi ametiasutused kontrollivad kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse või turujärelevalve kontrollide käigus ***kasutatud reagendi kvaliteeti ning*** kas sõidukitootjad on nõuetekohaselt paigaldanud süsteemid, mis hoiatavad juhti ülemäärase heite ja madala reagenditaseme korral, ja kas sõidukeid on võimalik omavoliliselt muuta.

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Komisjon või kolmandad isikud ***võivad*** kooskõlas määruse (EL) 2018/858 artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 10 ***teha*** kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalvekontrolle, mis on sätestatud V lisa tabelites 2, 4, 6, 8 ja 10, et kontrollida sõidukite, osade ja eraldi seadmestike vastavust käesolevale määrusele.	1. Komisjon või kolmandad isikud ***teevad*** kooskõlas määruse (EL) 2018/858 artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 10 kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalvekontrolle, mis on sätestatud V lisa tabelites 2, 4, 6, 8 ja 10, et kontrollida sõidukite, osade ja eraldi seadmestike vastavust käesolevale määrusele.

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Komisjon jälgib pidevalt olukorda liidu tasandil, et teha kindlaks kõrvalehoidmise tavad ja mittevastavus. Kui tuvastatakse mittevastavus, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning asjakohasel juhul järelmeetmena seadusandliku ettepaneku kõnealuse mittevastavusega seotud riskidega tegelemiseks ja nende kõrvaldamiseks.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. ***Artikli 4*** nõuetele vastavust tõendavaid katseid teevad tootjad ja riigi ametiasutused, nagu on sätestatud V lisas. Ka komisjon ja kolmandad isikud võivad ***artikli 4*** nõuetele vastavuse tõendamiseks tehtavaid katseid teha V lisa kohaselt.	2. ***Käesoleva määruse*** nõuetele vastavust tõendavaid katseid teevad tootjad ja riigi ametiasutused, nagu on sätestatud V lisas. Ka komisjon ja kolmandad isikud võivad ***käesoleva määruse*** nõuetele vastavuse tõendamiseks tehtavaid katseid teha V lisa kohaselt.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Heitealase tüübikinnituse kõigi etappide kohta, sealhulgas toodangu vastavus, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus ja turujärelevalve, võtab komisjon vastu rakendusaktid, milles käsitletakse ***heitealase tüübikinnituse menetlusi ja katseid, katsemeetodeid,*** haldussätteid, heitealaste tüübikinnituste muutmist ja laiendamist, juurdepääsu andmetele, dokumentatsiooninõudeid ja vorme kõigi järgmiste jaoks:	3. Heitealase tüübikinnituse kõigi etappide kohta, sealhulgas toodangu vastavus, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus ja turujärelevalve, võtab komisjon vastu rakendusaktid, milles käsitletakse haldussätteid, heitealaste tüübikinnituste muutmist ja laiendamist, juurdepääsu andmetele, dokumentatsiooninõudeid ja vorme kõigi järgmiste jaoks:

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) süsteem, mis hoiatab juhti ülemäärase heite korral;

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – punkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	db) süsteem, mis hoiatab juhti madala reagenditaseme korral;

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) rikkumisvastased, turva- ja küberturvalisuse süsteemid;	e) rikkumisvastased ***süsteemid, võttes arvesse järelturu nõudeid ning sõltumatutele ettevõtjatele kogu vajaliku teabe, vahendite ja protsesside tagamist varuosade väljatöötamiseks ja paigaldamiseks, ning*** turva- ja küberturvalisuse süsteemid;

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(g) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad;	g) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad ***seoses tahkete osakeste heitega kõigi sõidukikategooriate puhul, võttes arvesse muid sõidukisiseseid süsteeme, mis aitavad kaasa sõiduki pidurdamisele***;

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – punkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ga) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad, mis paigaldatakse juba turule lastud sõidukitele nende moderniseerimiseks, et vähendada märkimisväärselt piduriheitmeid;

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse heitealase tüübikinnituse menetlusi ja katseid ning katsemeetodeid seoses heitealase tüübikinnituse kõigi etappidega, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus, toodangu vastavus ja turujärelevalve, kõigi järgmiste jaoks:
	a) sõidukitüübid M_1 ja N_1;
	b) sõidukitüübid M_2, M_3, N_2 ja N_3;
	c) sõidukitüüpides M_2, M_3, N_2 ja N_3 kasutatavad mootorid;
	d) OBM-/OBD-süsteemid;
	da) süsteem, mis hoiatab juhti ülemäärase heite korral;
	db) süsteem, mis hoiatab juhti madala reagenditaseme korral;
	(e) rikkumisvastased süsteemid, võttes arvesse järelturu nõudeid ning sõltumatutele ettevõtjatele kogu vajaliku teabe, vahendite ja protsesside tagamist varuosade väljatöötamiseks ja paigaldamiseks, ning turva- ja küberturvalisuse süsteemid;
	f) varu-saastekontrollisüsteemide tüübid ja nende osad;
	g) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad;

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ga) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad, mis paigaldatakse juba turule lastud sõidukitele nende moderniseerimiseks, et vähendada märkimisväärselt piduriheitmeid;
	h) rehvitüübid seoses rehvide kulumisega;
	i) sõidukitüübid M_1 ja N_1;
	j) M_1- ja N_1-kategooria sõidukite CO_2, kütusekulu ja energiatarbimine, elektrisõiduki sõiduulatus ja mootori võimsuse määramine, OBFCMi sätted;
	k) M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite CO_2, kütusekulu ja energiatarbimine, heitevaba sõiduulatus ja mootori võimsuse määramine, O_3- ja O_4-kategooria haagiste energiatõhusus ning OBFCMi sätted.

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Komisjonile antakse volitused võtta vastu ***rakendusakte*** heitealase tüübikinnituse kõigi etappide kohta, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus, toodangu vastavus ja turujärelevalve, et sätestada järgmine:	Komisjonile antakse volitused võtta vastu ***delegeeritud õigusakte*** heitealase tüübikinnituse kõigi etappide kohta, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus, toodangu vastavus ja turujärelevalve, et sätestada järgmine:

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ba) meetodid M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite kohaldatavatele hübriidtehnoloogiatele tüübikinnituse andmiseks;

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(g) pidurite tekitatud osakeste heite mõõtmise meetodid, sealhulgas meetodid, mida kasutada ***raskesõidukite***, tegelikus liikluses pidurite tekitatud osakeste heite ja regeneratiivpidurduse puhul;	g) pidurite tekitatud osakeste heite mõõtmise meetodid, sealhulgas meetodid, mida kasutada ***M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite***, tegelikus liikluses pidurite tekitatud osakeste heite ja regeneratiivpidurduse puhul;

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt j

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(j) OBFCM-***seadmed***, OBD- ja OBM-süsteemid, sealhulgas vastavuslävendid, toimivusnõuded ja katsed, andurite talitluse tagamise meetodid ning nende seadmete ja süsteemide salvestatud andmete üle õhu edastamine;	j) OBFCM-***seadmete omadused ja toimivus***, OBD- ja OBM-süsteemid, sealhulgas vastavuslävendid, toimivusnõuded ja katsed, andurite talitluse tagamise meetodid ning nende seadmete ja süsteemide salvestatud andmete üle õhu edastamine;

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt l

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(l) meetodid originaal- ja varu-saastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regenereerimise ja vastupidavuse hindamiseks;	l) meetodid ***ja nõuded*** originaal- ja varu-saastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regenereerimise ja vastupidavuse ***ning reagentide kvaliteedi*** hindamiseks;

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt o

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(o) meetodid ***artiklis 5 esitatud nimetuste alusel tüübikinnituse saanud*** sõidukitüüpide nõuetekohase toimimise hindamiseks;	o) meetodid sõidukitüüpide nõuetekohase toimimise hindamiseks;

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt p

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(p) ***artikli 9 lõike 1 sätetele*** vastavuse kontrollimine ***ja mitmeastmeliste sõidukite katsemenetlused***;	p) ***mitmeastmeliste sõidukite katsemenetlustele*** vastavuse kontrollimine;

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt s

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(s) katkestusseadmete ja katkestusstrateegiate puudumise kindlakstegemise meetodid;	s) katkestusseadmete ja katkestusstrateegiate puudumise kindlakstegemise meetodid ***ning meetodid M_1- ja N_1-kategooria sõidukite suhtes kohaldatavate määruse (EÜ) nr 715/2007 artikli 5 lõikes 2 ja määruse (EL) 2017/1151 artikli 5 lõikes 11 sätestatud nõuete ning M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite suhtes kohaldatavate ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 49 6. versiooni 10. lisa punktis 5.1.2 sätestatud nõuete ülekandmiseks käesolevasse määrusesse***;

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt t

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(t) rehvi kulumi mõõtmise meetodid;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt v

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(v) ***heitealase tüübikinnitusega seotud*** haldusnõuded ja dokumentatsioon;	v) haldusnõuded ja dokumentatsioon***, mis on seotud heitealase tüübikinnitusega ning vastavuse kontrollimiseks ette nähtud katsete, kontrollide ja ülevaatustega***;

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 1 – punkt w

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(w) aruandekohustus, kui see on asjakohane.	w) ***vorm ja*** aruandekohustus, kui see on asjakohane;

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.	***5.*** Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega. ***Lõike 3 punktides a–f ja i–k osutatud rakendusaktid ning lõike 3a punktides a–f ja i–k ning lõike 4 punktides a–f ja j–w osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu hiljemalt ... [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].*** ***Lõike 3 punktides g–h osutatud rakendusaktid ning lõike 3a punktides g–h ja lõike 4 punktides g–i osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu põhjendamatu viivituseta pärast ÜRO ülemaailmse sõidukieeskirjade ühtlustamise foorumi (WP29) asjakohaste ühtsete sätete avaldamist.***

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, võtmaks arvesse tehnika arengut, et muuta ***järgmist***:	1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, võtmaks arvesse tehnika arengut, et muuta ***käesolevat määrust järgmiselt***:

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) III lisa seoses M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite katsetingimustega, lähtudes Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmetest;	a) III lisa ***tabelit 2*** seoses M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite katsetingimustega, lähtudes Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmetest;

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) III lisa seoses katsetingimustega, lähtudes Euro 7 pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetest;	b) III lisa ***tabeleid 4 ja 5*** seoses katsetingimustega, lähtudes Euro 7 pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetest;

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) artiklit 5, kehtestades tootjatele uuenduslikel tehnoloogiatel põhinevad valikuvõimalused ja nimetused.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 137

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ca) kehtestades asjakohasel juhul I lisas rehvitüüpide kulumise piirnormid juhul, kui ÜRO WP29-l ei ole kehtestatud ühtseid sätteid enne artiklis 7a sätestatud asjakohast tähtaega;

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) kehtestades IV lisas vastupidavuse kordajad, lähtudes ***M_2-,*** M_3-, N_2- ja N_3-kategooria Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmetest ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud ***aruandest*** raskesõidukite ***vastupidavuse kohta***;	d) kehtestades IV lisas vastupidavuse kordajad, lähtudes M_3-, N_2- ja N_3 -kategooria Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmetest ning ***järeldustest*** Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud ***aruandes, milles hinnatakse*** raskesõidukite ***vastupidavust seoses heitega***;

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) kehtestades ***määratlusi ja*** erieeskirju väiketootjatele M2-, M3-, N2- ja N3- kategooria sõidukite jaoks vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 ja artiklile 8.	e) kehtestades erieeskirju väiketootjatele M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite jaoks vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 ja artiklile 8.

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Komisjon võtab punktides a–c osutatud delegeeritud õigusaktid vastu põhjendamatu viivituseta pärast ÜRO WP29 asjakohaste ühtsete sätete avaldamist. Kui ÜRO WP29-l ei ole kehtestatud ühtseid sätteid C1-klassi rehvidele 30. juuniks 2026 ning C2- ja C3-klassi rehvidele 31. detsembriks 2035, kohaldatakse käesoleva määruse artiklit 7a.

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates … [väljaannete talitus palun sisestada kuupäev = käesoleva määruse jõustumise kuupäev] Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist ***uuendatakse*** automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.	2. ***Artikli 14 lõigetes 3a ja 4 ning*** artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates … [väljaannete talitus palun sisestada kuupäev = käesoleva määruse jõustumise kuupäev] Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist ***pikendatakse*** automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Muudatusettepanek 142

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.	3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad ***artikli 14 lõigetes 3a ja 4 ning*** artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.	6. Artikli ***14 lõigete 3a ja 4 ning artikli*** 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 242

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 16a
	Füüsiliste või juriidiliste isikute põhjendatud kaebused
	1. Igal füüsilisel või juriidilisel isikul on kas üksi või koos õigus esitada riiklikele turujärelevalveasutustele põhjendatud kaebusi, kui neil on põhjust arvata, et üks või mitu tootjat, ettevõtjat või sõltumatut ettevõtjat ei täida käesolevat määrust.
	2. Kui põhjendatud kahtlusi esitavad isikud seda taotlevad, võtab järelevalveasutus vajalikke meetmeid kõnealuse isiku identiteedi ja tema selliste isikuandmete nõuetekohaseks kaitsmiseks, mis avalikustamise korral tekitaksid kõnealusele isikule kahju.
	3. Riiklikud turujärelevalveasutused hindavad põhjendamatu viivituseta hoolikalt ja erapooletult põhjendatud kaebusi, sealhulgas seda, kas väited on põhjendatud, ning võtavad vajalikke meetmeid, sealhulgas tehes määruse (EÜ) 2018/858 artiklite 8 ja 51 kohaseid kontrolle ja hindamisi, et avastada võimalik mittevastavus käesolevale määrusele ning nõuda vajaduse korral parandusmeetmete võtmist või asjakohaste piiravate meetmete võtmist määruse (EL) 2018/858 artikli 52 alusel.
	4. Riiklik turujärelevalveasutus teavitab kolme kuu jooksul lõikes 1 osutatud füüsilisi või juriidilisi isikuid oma otsusest meetmete võtmise taotlus rahuldada või tagasi lükata ning kõikidest meetmetest, mida ta kavatseb võtta põhjendatud kaebuses tõstatatud probleemide lahendamiseks, põhjendades nii tehtud otsust kui ka kavandatud meetmeid.

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 18 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. 1. septembriks 2031 esitab komisjon lõike 1 kohaselt esitatud teabe põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.	2. 1. septembriks 2031 esitab komisjon lõike 1 kohaselt esitatud teabe põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta***, sealhulgas hinnangu summutitoru heitgaaside ja heitgaasidega mitteseotud heitmete saavutatud vähendamise kohta ning selle kohta, kuidas see aitab täita õhusaastenorme, mis on sätestatud [XXX ettepanek välisõhu kvaliteedi direktiivi uuesti sõnastamise kohta]***.

Muudatusettepanekud 181 ja 192

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 18 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2025. aastaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse raskesõidukite vastupidavust seoses heitega.

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 19 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Määrus (EÜ) nr 715/2007 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist ***2025***.	Määrus (EÜ) nr 715/2007 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist ***2030***.

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 19 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Määrus (EÜ) nr 595/2009 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist ***2027***.	Määrus (EÜ) nr 595/2009 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist ***2031***.

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Seda ***kohaldatakse*** M_1- ja N_1-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike suhtes ***alates 1. juulist 2025*** ning M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike ning O_3- ja O_4-kategooria haagiste suhtes ***alates 1. juulist 2027***.	Seda ***hakatakse kohaldama uut tüüpi*** M_1- ja N_1-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike suhtes ***24 kuud pärast kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumist ning uute M_1- ja N_1-kategooria*** sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike suhtes ***36 kuud pärast kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumist***. ***Seda hakatakse kohaldama uut tüüpi M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike ning O_3- ja O_4-kategooria haagiste suhtes 48 kuud pärast kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumist*** ning ***uute*** M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike ning O_3- ja O_4-kategooria haagiste suhtes ***60 kuud pärast kõigi asjakohaste teiseste õigusaktide jõustumist***.

Muudatusettepanek 149

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20 – lõik 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Väiketootjate ehitatud M_1- ja N_1-kategooria sõidukite suhtes ***kohaldatakse seda*** alates 1. juulist 2030.	***Seda kohaldatakse*** väiketootjate ehitatud M_1- ja N_1-kategooria sõidukite suhtes alates 1. juulist 2030 ***ning väiketootjate ehitatud M_2-, M_3-, N_2- ja N_3- kategooria sõidukite suhtes alates 1. juulist 2031***.

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 1

Komisjoni ettepanek

Tabel 1. Euro 7 kohased heite piirnormid M_1- ja N_1-kategooria sisepõlemismootoriga sõidukite puhul

Saasteainete heitkogused	M_1- ***ja N_1***-kategooria sõidukid	Ainult N_1-kategooria sõidukid võimsuse ja massi suhtega [1] ***alla 35 kW/t***	M_1- ja N_1-kategooria sõidukite heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul	Heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul ***ainult N_1-kategooria sõidukitel, mille võimsuse ja massi suhe on väiksem kui 35 kW/t***
	km kohta	km kohta	sõidu kohta	sõidu kohta
NO_x (mg)	60	75	600	750
PM (mg)	4,5	4,5	45	45
PN_{10}, #	6×10^{11}	6×10^{11}	6×10^{12}	6×10^{12}
CO (mg)	500	630	5 000	6 300
THC (mg)	100	130	1 000	1 300
NMHC (mg)	68	90	680	900
NH_3 (mg)	20	20	200	200

[1] Mõõdetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 85 punkti 5.3.2 kohaselt sisepõlemismootoriga sõidukite ja täiselektrisõidukite puhul või kõigil muudel juhtudel mõõdetud ÜRO üldise tehnilise normi 21 punktis 6 sätestatud katsemenetluse kohaselt.

Muudatusettepanek

Tabel 1. Euro 7 kohased heite piirnormid M_1- ja N_1-kategooria sisepõlemismootoriga sõidukite puhul

	M_1-kategooria sõidukid	***N_1 (I klass)***	N_1 (II klass)	***N_1 (III klass)***	M_1- ja N_1-kategooria sõidukite heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul	***N_1-kategooria (I klass) sõidukite heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul***	***Ainult N_1-kategooria (II klass) sõidukite*** heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul	***N_1-kategooria (III klass) sõidukite heitkoguste eelarve kõigi alla 10 km pikkuste sõitude puhul***
Töökorras sõiduki mass (MRO) (kg)	–	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO ≤ 1280***	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO >1280, ent ≤ 1735***	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO >1735***	–	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO ≤ 1280***	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO >1280, ent ≤ 1735***	***N_1-kategooria sõidukid, mille MRO >1735***
Saasteainete heitkogused	km kohta	***km kohta***	km kohta	***km kohta***	sõidu kohta	sõidu kohta	sõidu kohta	sõidu kohta
NO_x (mg)	60	***60***	75	***82***	600	***600***	750	***820***
PM (mg)	4,5	***4,5***	4,5	***4,5***	45	***45***	45	***45***
PN_{10}, #	6×10^{11}	***6×10^{11}***	6×10^{11}	***6×10^{11}***	6×10^{12}	***6×10^{12}***	6×10^{12}	***6×10^{12}***
CO (mg)	500	***500***	630	***740***	5 000	***5 000***	6 300	***7 400***
THC (mg)	100	***100***	130	***160***	1 000	***1 000***	1 300	***1 600***
NMHC (mg)	68	***68***	90	***108***	680	***680***	900	***1 080***
NH_3 (mg)	20	***20***	20	***20***	200	***200***	200	***200***

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 2

Komisjoni ettepanek

Tabel 2. Euro 7 kohased heite piirnormid M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sisepõlemismootoriga sõidukite ja nendes sõidukites kasutatavate sisepõlemismootorite puhul

Saasteainete heitkogused	***Külmheide*** (1)	***Kuumheide*** (2)	***Kõigi vähem kui 3*WHTC pikkuste sõitude heitkoguste eelarve***	***Valikulised heite piirnormid tühikäigul*** (3)
	kWh kohta	*kWh kohta*	***kWh kohta***	***tunnis***
NOx (mg)	***350***	***90***	***150***	***5 000***
PM (mg)	***12***	***8***	***10***	
PN_{10}, #	***5 x 10^{11}***	***2 x 10^{11}***	***3 x 10^{11}***	
CO (mg)	***3 500***	***200***	***2 700***	
NMOG (mg)	***200***	***50***	***75***	
NH_3 (mg)	***65***	***65***	***70***	
CH_4 (mg)	500	***350***	***500***	
N_2O (mg)	160	***100***	***140***	
HCHO (mg)	30	***30***		

(1) Külmheide viitab 1 WHTC (sõidukite puhul) või $WHTC_{cold}$ (mootorite puhul) liikuvate akende (MW) 100. protsentiilile
(2) Kuumheide viitab 1 WHTC (sõidukite puhul) või $WHTC_{hot}$ (mootorite puhul) liikuvate akende (MW) 90. protsentiilile
(3) Kohaldatav ainult juhul, kui puudub süsteem, mis lülitab mootori automaatselt välja pärast 300 sekundit pidevat tühikäigul töötamist (kui sõiduk on peatatud ja rakendatakse pidureid)

Muudatusettepanek

Tabel 2. Euro 7 kohased heite piirnormid M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sisepõlemismootoriga sõidukite ja nendes sõidukites kasutatavate sisepõlemismootorite puhul

Saasteainete heitkogused	***WHSC (CI) ja WHTC (CI ja PI)***	**Tegelikus liikluses tekkivad heitkogused (RDE)**
	kWh kohta	*kWh kohta*
NO_x (mg)	***200***	***260***
PM (mg)	***8***	***10***
PN_{10}, #	***6 x 10^{11}***	***7,8 x 10^{11}***
CO (mg)	***1500***	***1950***
NMOG (mg)	***75***	***98***
NH_3 (mg)	***60***	***78***
CH_4 (mg)	500	***650***
N_2O (mg)	160	***208***
HCHO (mg)	30	***39***

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 4 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid standardses sõidutsüklis***, mida kohaldatakse kuni 31.12.2034***	Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite ***kuni 31.12.2034 kohaldatavad*** piirnormid ***sisepõlemismootoriga sõiduki*** standardses sõidutsüklis

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek
Muudatusettepanek

Tabel 4a. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite kuni 31.12.2029 kohaldatavad piirnormid täiselektrisõiduki, kütuseelemendiga sõiduki ja hübriidelektrisõiduki standardses sõidutsüklis

Heite piirnormid (mg/km) sõiduki kohta	***M_1- ja N_1-kategooria sõidukid***	***M_2- ja M_3-kategooria sõidukid***	***N_2- ja N_3-kategooria sõidukid***
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM_{10})	***3***		
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek
Muudatusettepanek

Tabel 4b. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite alates 1.1.2030 kohaldatavad piirnormid täiselektrisõiduki, kütuseelemendiga sõiduki ja hübriidelektrisõiduki standardses sõidutsüklis

Heite piirnormid (mg/km) sõiduki kohta	***M_1- ja N_1-kategooria sõidukid***	***M_2- ja M_3-kategooria sõidukid***	***N_2- ja N_3-kategooria sõidukid***
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM_{10})			
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 5

Komisjoni ettepanek

Tabel 5. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid***, mida kohaldatakse alates 1.1.2035***

Heite piirnormid (mg/km) sõiduki kohta	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid	M_2- ja M_3-kategooria sõidukid	N_2- ja N_3-kategooria sõidukid
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM_{10})	***3***		
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Muudatusettepanek

Tabel 5. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite ***alates 1.1.2035 kohaldatavad*** piirnormid ***mis tahes sõiduki standardses sõidutsüklis***

Heite piirnormid (mg/km) sõiduki kohta	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid	M_2- ja M_3-kategooria sõidukid	N_2- ja N_3-kategooria sõidukid
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM_{10})			
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel 6

Komisjoni ettepanek

Tabel 6. Euro 7 rehvi ***kulumi*** piirnormid

Rehvi massi kadu (g / 1 000 km)	***C1-klassi rehvid***	***C2-klassi rehvid***	***C3-klassi rehvid***
Tavarehvid			
Talverehvid			
Eriotstarbelised rehvid			

Muudatusettepanek

Tabel 6. Euro 7 rehvi ***kulumise katsemeetod,*** piirnormid ***ja rakendamise ajakava***

ÜRO eeskirja number	***Teema***	***ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria***	***ELT/EÜT viide***	***Praeguste ja tulevaste ÜRO WP29 eeskirjade kohaldamisala***
[1xx]	***Rehvid seoses kulumisega***	***00-seeria muudatused***	*ELT L xxx, xx.xx.20XX, lk x.*	***C1, C2*** (*)***, C3*** (*)

(*) ÜRO laiendab tulevikus sobiva katsemeetodi ja piirnormide väljatöötamist C2- ja C3-klassi rehvide kulumise hindamiseks.

Muudatusettepanek 157
Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – tabel 1

Komisjoni ettepanek

Tabel 1. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded M_1-kategooria sõidukitel

Akuenergial põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***8*** aastat või läbisõiduga ***160 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk	***80 %***	***70 %***	
Täiselektrisõiduk	***80 %***	***70 %***	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***8*** aastat või läbisõiduga ***160 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Muudatusettepanek

Tabel 1. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded M_1-kategooria sõidukitel

Akuenergial põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***10*** aastat või läbisõiduga ***200 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk	***85 %***	***75 %***	
Täiselektrisõiduk	***85 %***	***75 %***	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***10*** aastat või läbisõiduga ***200 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Muudatusettepanek 158
Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – tabel 2

Komisjoni ettepanek

Tabel 2. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded N_1-kategooria sõidukitel

Akuenergial põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***8*** aastat või läbisõiduga ***160 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk	***75 %***	***65 %***	
Täiselektrisõiduk	***75 %***	***65 %***	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***8*** aastat või läbisõiduga ***160 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Muudatusettepanek

Tabel 2. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded N_1-kategooria sõidukitel

Akuenergial põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***10*** aastat või läbisõiduga ***200 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk	***80 %***	***70 %***	
Täiselektrisõiduk	***80 %***	***70 %***	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega ***10*** aastat või läbisõiduga ***200 000*** km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – tabel 1

Komisjoni ettepanek

Tabel 1. M_1- ja N_1-kategooria sõidukite heitgaaside piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

Parameeter	Tavapärased sõidutingimused	Laiendatud sõidutingimused (*)
Laiendatud sõidujaotur	–	1,6 (kohaldatakse mõõdetud heitkoguste suhtes ainult ajal, mil kehtib üks käesolevas veerus sätestatud tingimustest)
Ümbritseva õhu temperatuur	0 kuni 35 °C	–***10*** kuni 0 °C või 35 kuni ***45 °C***
Suurim kõrgus	700 m	Üle 700 m ja alla ***1 800*** m
Maksimumkiirus	Kuni 145 km/h	145–160 km/h
Pukseerimine / aerodünaamilised täiendused	Ei ole lubatud	Lubatud vastavalt tootja spetsifikatsioonidele ja kuni reguleeritud kiiruseni.
Lisaseade	Võimalik vastavalt tavakasutusele	–
Maksimaalne keskmine rattavõimsus esimese 2 km jooksul pärast külmkäivitust	Väiksem kui 20 % maksimaalsest rattavõimsusest	***Suurem kui*** 20 **%** maksimaalsest rattavõimsusest
Sõidu koosseis	Ükskõik milline	–
Minimaalne läbisõit	10 000 km	3 000–10 000 km

(*) Kui sõidukit käitatakse väljaspool neid tingimusi, kasutatakse sama heitestrateegiat, välja arvatud juhul, kui on olemas tehniline põhjus, mille tüübikinnitusasutus on heaks kiitnud.

Muudatusettepanek

Tabel 1. M_1- ja N_1-kategooria sõidukite heitgaaside piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

Parameeter	**Tavapärased sõidutingimused**	Laiendatud sõidutingimused ([1])
Laiendatud sõidujaotur	–	1,6 (kohaldatakse mõõdetud heitkoguste suhtes ainult ajal, mil kehtib üks käesolevas veerus sätestatud tingimustest)***; andmed, mis on saadud olukorras, mil kehtib vähemalt kaks käesolevas veerus esitatud tingimust, jäetakse katsest välja***
Ümbritseva õhu temperatuur	0 kuni 35 °C	–***7*** kuni 0 °C või 35 kuni ***38 °C***
Suurim kõrgus	700 m	Üle 700 m ja alla ***1 300*** m
Maksimumkiirus	Kuni 145 km/h	145–160 km/h
Pukseerimine / aerodünaamilised täiendused	Ei ole lubatud	Lubatud vastavalt tootja spetsifikatsioonidele ja kuni reguleeritud kiiruseni.
Lisaseade	Võimalik vastavalt tavakasutusele	–
Maksimaalne keskmine rattavõimsus esimese 2 km jooksul pärast külmkäivitust	Väiksem kui 20 % maksimaalsest rattavõimsusest	20–***30 %*** maksimaalsest rattavõimsusest
Sõidu koosseis	Ükskõik milline ***vastavalt tavakasutusele*** ([2]) ***ja mitte moonutatud tingimustes***	***Ükskõik milline vastavalt tavakasutusele*** ([2]) ***ja mitte moonutatud tingimustes***
Minimaalne läbisõit	10 000 km	3 000–10 000 km

([1]) Lubatud on ainult kahe laiendatud tingimuse, temperatuuri ja kõrguse kombinatsioon.

([2]) Tavakasutus viitab ÜRO eeskirja nr 168 9. lisas sätestatud sõidudünaamikale.

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – tabel 2

Komisjoni ettepanek

Tabel 2. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite heitgaaside piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

Parameeter	***Tavapärased sõidutingimused***	***Laiendatud sõidutingimused****
Laiendatud sõidujaotur	–	***2 (kohaldatakse mõõdetud heitkoguste suhtes ainult ajal, mil kehtib üks käesolevas veerus sätestatud tingimustest)***
Ümbritseva õhu temperatuur	***–7 kuni 35 °C***	***–10 kuni –7 °C või 35 kuni 45 °C***
Suurim kõrgus	***1 600 m***	***1 600–1 800 m***
Pukseerimine / aerodünaamilised täiendused	***Ei ole lubatud***	***Lubatud vastavalt tootja spetsifikatsioonidele ja kuni reguleeritud kiiruseni.***
Sõiduki kasulik koormus	***10 % või rohkem***	***Alla 10 %***
Lisaseade	***Võimalik vastavalt tavakasutusele***	–
Sisepõletusmootori koormuse suurendamine külmkäivitusel	***Ükskõik milline***	–
Sõidu koosseis	***Vastavalt tavakasutusele***	–
Minimaalne läbisõit	***5 000 km, kui TPMLM < 16 t*** ***10 000 km, kui TPMLM > 16 t***	***3 000 ja 5 000 km vahel, kui TPMLM < 16 t*** ***3 000 ja 10 000 km vahel, kui TPMLM > 16 t***

Muudatusettepanek	
Tabel 2. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite heitgaaside piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires	
Heitgaaside laboratoorne mõõtmine	***Tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste (RDE) mõõtmine***
Kõikide heitgaasikatsete puhul, mis tehakse WHTC/WHSC mootori katsestendi tsüklite abil, kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 49 (1) ***4. lisa sätteid.***	***ÜRO eeskirja nr 49*** (2) ***8. lisa sätteid kohaldatakse*** järgmiste eranditega: — ***III lisa tabelis 1 esitatud võimsuse künnisväärtus on 0 %. Akende puhul, mille võimsus on alla 6 %, kasutatakse arvutustes 6 %;*** — ***kõigi saasteainete puhul kasutatakse punkti 6.3 tabelis 2 esitatud vastavustegurit (CF), mille väärtus = 1,0. Kohaldatavad piirnormid on I lisa tabelis 2 esitatud tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste piirnormid.***
(1) 07-seeria muudatused (ELT L 14, 16.1.2023, lk 1). (2) 07-seeria muudatused (ELT L 14, 16.1.2023, lk 1).	

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – tabel 5

Komisjoni ettepanek		
Tabel 5. Rehvide kulumi piirnormidele vastavuse katsetamise tingimused		
	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid	M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukid
Rehvide kulumi piirnormide katse	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalsetes tingimustes.	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalsetes tingimustes.

Muudatusettepanek		
Tabel 5. Rehvide kulumi piirnormidele vastavuse katsetamise tingimused		
	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid	M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukid
Rehvide kulumi piirnormide katse	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalsetes tingimustes ***vastavalt artiklile 7a (uus)***.	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalsetes tingimustes ***vastavalt artiklile 7a (uus)***.

Muudatusettepanek 162

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – tabel 1

Komisjoni ettepanek

Tabel 1. Sõidukite, mootorite ja saastekontrollisüsteemide kasutusiga

Sõidukite, mootorite ja varusaastetõrjeseadmete kasutusiga	M_1, N_1 ja M_2	N_2, ***$N_3 < 16$ t***, ***$M_3 < 7{,}5$ t***:	$N_3 > 16$ t, $M_3 > 7{,}5$ t
Peamine kasutusiga	Kuni ***160 000*** km või ***8*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	***300 000*** km või ***8*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	***700 000*** km või 15 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem
Täiendav kasutusiga	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***200 000*** km või ***10*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***375 000*** km	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***875 000*** km

Muudatusettepanek

Tabel 1. Sõidukite, mootorite ja saastekontrollisüsteemide kasutusiga

Sõidukite, mootorite ja varusaastetõrjeseadmete kasutusiga	M_1, N_1 ja M_2	N_2, ***$N_3 \leq 16$ t***, ***$M_3 \leq 7{,}5$ t***:	$N_3 > 16$ t, $M_3 > 7{,}5$ t
Peamine kasutusiga	Kuni ***200 000*** km või ***10*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	Kuni ***340 000*** km või ***10*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	Kuni ***750 000*** km või 15 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem
Täiendav kasutusiga	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***240 000*** km või ***12*** aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***400 000*** km või ***12 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem***	Pärast peamist kasutusiga ja kuni ***900 000*** km ***või 17 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem***

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – tabel 3

Komisjoni ettepanek			
Tabel 3. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste ***katsete***, deklaratsioonide ja muude nõuete kohaldamine tootjate puhul			
Katsenõuded	Katsed ja nõuded ***esialgsel heitealasel tüübikinnitusel***	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained, ***PM ja*** PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M_2, M_3, N_2 ja N_3) puhul ***ning madala koormuse katse (kui see on kohaldatav)***	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate ***sõidukitüüpide*** kohta	***Toodangu vastavus teostatud ainult mootori tasandil***	Iga kahe aasta tagant nõutav katse sõidukil mis tahes kütusega, mis tahes sõidukikategoorias ja mis tahes kasuliku koormusega kõikide mootoritüüpide puhul
Sõiduki CO_2 ja kütuse-/energiatarbimise, CO_2 nullheitega sõiduulatuse / elektrisõiduki sõiduulatuse määramine	***VECTO litsents***	***Osade jaoks***	***Ei ole nõutav***
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsents	Osade jaoks	Ei ole nõutav
Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Ei ole nõutav
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	Valikuline[6]
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline[6]
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tõendamine + tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Kohanduvad juhtimisseadmed (vajaduse korral)	***Tunnistus***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	***Tunnistus ja tõendamine***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***

Muudatusettepanek

Tabel 3. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste ***katsenõuete***, deklaratsioonide ja muude nõuete kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded	***Heitealase tüübikinnituse*** katsed ja nõuded	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO_2 heitkogused, kütusekulu muutuvtsüklis (WHTC külm ja kuum)	***Nõutav heitetüüpkonna alg-mootoril ja tunnistus kõigi tüüpkonna liikmete kohta*** (*) (**)	***Nõutav ühel mootoril tüüpkonnast*** (**)	
Gaasilised saasteained, PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M_2, M_3, N_2 ja N_3) puhul	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate ***sõidukikategooriate*** kohta (**)	***Ei ole nõutav***	Iga kahe aasta tagant nõutav katse sõidukil mis tahes kütusega, mis tahes sõidukikategoorias ja mis tahes kasuliku koormusega kõikide mootoritüüpide puhul (**)
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsents	Osade jaoks	Ei ole nõutav
Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Ei ole nõutav
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse (**)	Ei ole nõutav	Valikuline[28]
Heite püsimine	Tunnistus (**)	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine	***Tunnistus*** (**)	***Ei ole nõutav*** (**)	***Valikuline*** (**)
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Võimsuse määramine	***Nõutav*** (**)	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline[28]
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tõendamine + tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav

(*) Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.

(**) Sõiduki puhul, mille mootorisüsteem on seoses heitega saanud tüübikinnituse, vastutab selle katse tegemise eest mootori tootja.

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – tabel 4

Komisjoni ettepanek

Tabel 4. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	Katsed ja nõuded ***esialgsel heitealasel tüübikinnitusel***	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitusasutus tüübikinnituse andmiseks	Tüübikinnitusasutus	Tüübikinnitusasutus	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
Gaasilised saasteained, PM ja PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M_2, M_3, N_2 ja N_3) puhul **+ *madala koormuse katse (kui see on kohaldatav)***	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate ***sõidukitüüpide*** kohta	(vt mootorile esitatavad nõuded)	Nõutav kord aastas piisava arvu sõidukitüüpide puhul, mis kasutavad mis tahes kütust, ja mis tahes sõidukikategoorial, mis on hõlmatud heitealase tüübikinnitusega	Valikuline	Nõutav/valikuline	Valikuline
Sõiduki CO_2 heite, kütusekulu/energiatarbimise, CO_2 nullheitega sõiduulatuse / elektrisõiduki sõiduulatuse määramine	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline
Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline

Komisjoni ettepanek						
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	***Ei ole nõutav***	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline
Kohanduvad juhtimisseadmed (vajaduse korral)	***Tunnistus***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***	***Valikuline***	***Valikuline***
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	***Tunnistus ja tõendamine***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***	***Nõutav***	***Valikuline***

Muudatusettepanek

Tabel 4. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	***Heitealase tüübikinnituse*** katsed ja nõuded	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus	Tüübikinnitust andev asutus	Tüübikinnitust andev asutus	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
Gaasilised saasteained, PM ja PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M_2, M_3, N_2 ja N_3) puhul	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate ***sõidukikategooriate*** kohta **	(vt mootorile esitatavad nõuded)	Nõutav kord aastas piisava arvu sõidukitüüpide puhul, mis kasutavad mis tahes kütust, ja mis tahes sõidukikategoorial, mis on hõlmatud heitealase tüübikinnitusega **	Valikuline	Nõutav/valikuline	Valikuline
Sõiduki CO_2 heite, kütusekulu/energiatarbimise, CO_2 nullheitega sõiduulatuse / elektrisõiduki sõiduulatuse määramine	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline

Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine	***Ei ole nõutav***	***Ei ole nõutav***	***Nõutav***	***Valikuline***	***Nõutav***	***Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine***
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Võimsuse määramine	***Nõutav*** **	***Ei ole nõutav***	***Valikuline***	***Valikuline***	***Valikuline***	***Valikuline***
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	***Nõutav***	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline

***** Sõiduki puhul, mille mootorisüsteem on seoses heitega saanud tüübikinnituse, vastutab selle katse tegemise eest mootori tootja.***

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – tabel 5

Komisjoni ettepanek

Tabel 5. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukitele mõeldud mootorite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded iga kütuse kohta	Katsed ja nõuded ***esialgsel heitealasel tüübikinnitusel***	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO_2 heitkogused, kütusekulu muutuvtsüklis (WHTC külm ja kuum)	Nõutav heitetüüpkonna algmootoril ja deklaratsioon kõigi tüüpkonna liikmete kohta (**)	Nõutav ühel mootoril tüüpkonnast	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4
Mootori katsed CO_2 määramiseks vajalike andmete kontrollimiseks	Nõutav	Nõutav	
Pidev/perioodiline regeneratsioon	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4	Ei ole nõutav	
Mootori võimsus	***Nõutav***		

(*) Tüübikinnitusasutus võib nõuda katse tegemist esialgse tüübikinnituse ajal.
(**) Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.

Muudatusettepanek

Tabel 5. M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukitele mõeldud mootorite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded iga kütuse kohta	***Heitealase tüübikinnituse*** katsed ja nõuded	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO_2 heitkogused, kütusekulu muutuvtsüklis (WHTC külm ja kuum)	Nõutav heitetüüpkonna algmootoril ja deklaratsioon kõigi tüüpkonna liikmete kohta **	Nõutav ühel mootoril tüüpkonnast	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4
Gaasilised saasteained, PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M_2, M_3, N_2 ja N_3) puhul	***Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõidukikategooriate kohta***	***Ei ole nõutav***	
Mootori katsed CO_2 määramiseks vajalike andmete kontrollimiseks	Nõutav	Nõutav	
Pidev/perioodiline regeneratsioon	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Võimsuse määramine	***Nõutav***	***Ei ole nõutav***	
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4	Ei ole nõutav	

***** Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.***